

EIROPAS SAVIENĪBA

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Informatīvais ziņojums par
Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas
finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices
sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam**

Satura rādītājs

Kopsavilkums	4
1. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību	6
2. 2007. -2013.gada plānošanas perioda ES fondu investīciju statuss un slēgšana.....	8
3. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešana	11
3.1. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu jaunā perioda plānošana.....	15
4. Šveices programmas ieviešana	16
5. 2014.-2020.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana	17
5.1. 2014.-2020.gada plānošanas perioda SI aktualitātes.....	23
6. Neatbilstības ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektos ...	25
6.1. Neatbilstības ar finansiālu ietekmi ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā ES fondos līdz 2016.gada 30.jūnijam	26
6.2. Neatbilstības ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā ES fondos līdz 2016.gada 30.jūnijam.....	31
6.3. Neatbilstības EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos un Šveices programmā	32
6.4. Neatbilstības PHARE/ Pārejas programmas projektos	32
7. ES fondu ieviešanas, vadības, kontroles un uzraudzības sistēmas darbība un pasākumi tās pilnveidošanai	34
8. Nākamā pārskata perioda aktualitātes	37

Saīsinājumi

AI	-	ES fondu atbildīgā iestāde
CFLA	-	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DP	-	Darbības programma
DPP	-	Darbības programmas papildinājums
EEZ	-	Eiropas Ekonomikas zona
EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenti	-	2009. – 2014.gada un 2014-2021.gada perioda Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments un Norvēģijas finanšu instruments
EK	-	Eiropas Komisija
ERAF	-	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	-	Eiropas Savienība
ESF	-	Eiropas Sociālais fonds
ES fondi	-	2007. – 2013.g. plānošanas perioda 1.mērķa ¹ Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds
EM	-	Ekonomikas ministrija
FM	-	Finanšu ministrija
IKP	-	Iekšzemes kopprodukts
IUB	-	Iepirkumu uzraudzības birojs
IZM	-	Izglītības un zinātnes ministrija
KF	-	Kohēzijas fonds
KM	-	Kultūras ministrija
JASPERS	-	Joint Assistance to Support Projects in European Regions (Kopējā palīdzība projektu sagatavošanai Eiropas reģionos)
LIAA	-	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LM	-	Labklājības ministrija
MK	-	Ministru kabinets
NVO	-	Nevalstiskā organizācija
RI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu revīzijas iestāde
SAM	-	Specifiskais atbalsta mērķis
SM	-	Satiksmes ministrija
SI	-	ES fondu sadarbības iestāde
SIA	-	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIF	-	Sabiedrības integrācijas fonds
Šveices programma	-	Latvijas un Šveices sadarbības programma
TM	-	Tieslietu ministrija
TP	-	ES fondu tehniskā palīdzība
UK	-	Uzraudzības komiteja
VARAM	-	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas vadošā iestāde
VIAA	-	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VIS	-	ES fondu vadības informācijas sistēmas
VM	-	Veselības ministrija
VRAA	-	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VVD	-	Valsts vides dienests

¹ Ar EK regulu (EK) Nr. 1080/2006, kas stājās spēkā 2006.gada 1.augustā, tiek noteikti trīs mērķi fondu pasākumu īstenošanai. 1.mērķis ir konverģence, kas paredzēts vismazāk attīstīto dalībvalstu un reģionu konverģences paātrināšanai, uzlabojot pieauguma un nodarbinātības nosacījumus un tiek finansēs no ERAF, ESF un KF līdzekļiem. Latvija ir tiesīga saņemt finansējumu šī mērķa ietvaros.

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

Kopsavilkums

Ņemot vērā statistikas publicēšanas periodiskumu, informācija par makroekonomiskās situācijas attīstību ir par 2016.gada pirmo ceturksni. 2015.gadā ekonomikas izaugsme kļuva nedaudz straujāka, sasniedzot 2,7%, bet 2016.gada pirmajā ceturksnī tā atkal palēninājās līdz 2,1%. Lēnāka izaugsme ir saistīta ar ārējās vides negatīvo ietekmi, tajā skaitā saspīlēto ģeopolitisko situāciju reģionā un lēno ekonomikas izaugsmi eirozonā, kā arī ar ES fondu līdzekļu plūsmas īslaicīgu samazināšanos, sākoties jaunajam ES fondu plānošanas periodam. Galvenais izaugsmes nodrošinātājs joprojām ir iekšzemes pieprasījums, pirmām kārtām privātais patēriņš, kas 2016.gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo ceturksni pirms gada, palielinājies par 3,7%. Saskaņā ar Finanšu ministrijas novērtējumu, ES fondu investīcijas 2015.gadā IKP izaugsmi palielināja par 1,4 procentpunktiem, privātā patēriņa izaugsmes tempu par 0,9 procentpunktiem, kā arī saglabājusi pozitīvu ietekmi uz nodarbinātības dinamiku. Savukārt ES fondu ietekme uz pieprasījumu pēc ārvalstu precēm un pakalpojumiem 2015.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazinājusies.

2016.gada 31.marts bija galējais termiņš maksājumu veikšanai 2007.-2013.gada plānošanas periodā. Notiek koordinēta slēgšanas procesa organizācija. Atbilstoši plānotajam turpinās noslēguma dokumentācijas sagatavošana un atsevišķu projektu, kuriem pagarināts funkcionalitātes nodrošināšanas termiņš, uzraudzība. Prognozējams, ka kopā plānošanas periodā Latvija būs spējusi pilnībā izmantot ES finansējuma iespējas investīcijām Latvijā. Finanšu vadības instrumentos vēl līdz 2016.gada 31.oktobrim ir pieejams finansējums, kas mazina risku finanšu pieejamībai un finansējuma “pārrāvumam” starp periodiem.

Vienlaikus aizvien aktīvāk sākas reāls investīciju cikls ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda ietvaros. Līdz 2016.gada 30.jūnijam ir izstrādāti un apstiprināti 75 Ministru kabineta noteikumi par specifisko atbalsta mērķu un to pasākumu īstenošanu, ir izsludinātas 55 projektu iesniegumu atlases par kopējo ES fondu finansējumu 1,8 mljrd. *euro* apmērā. Apstiprināti projekti par 835,6 milj. *euro* jeb 18,9%, noslēgti līgumi par 785,2 milj. *euro* jeb 17,8%, maksājumi finansējuma saņēmējiem veikti 101,1 milj. *euro* jeb 2,3% no pieejamā ES finansējuma. Lai arī programmas ieviešanas plānā konstatējami atsevišķi kavējumi, prognozes liecina par Latvijai joprojām iespējamu, atbilstoši un proaktīvi vadot konstatētos investīciju uzsākšanas kavējumus un citus riskus, izpildīt Eiropas Komisijas noteiktos maksājumu mērķus (sarkanās līnijas), lai neiestātos ES finansējuma zaudēšana.

Lai nodrošinātu pēc iespējas savlaicīgu un uz efektīvas partnerības principiem balstītu lēmumu par ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda investīcijām pieņemšanas procesu, arvien aktīvāk tiek izmantoti ES fondu uzraudzības komitejas un tās apakškomiteju forumi, kā arī jautājumi skatīti Koalīcijas partneru darba grupas par ES fondu jautājumiem sanāksmēs. Lai maksimāli efektīvi novērstu un mazinātu potenciālos riskus specifisko atbalsta mērķu un pasākumu ieviešanā, finanšu ministre vairākkārt tikās ar atbildīgajiem nozaru ministriem, pārrunājot aktuālo specifisko atbalsta mērķu un pasākumu ieviešanas progresu un problēmjautājumus, vienojoties par optimālu rīcību. Tāpat arī atbildīgās nozaru ministrijas dažādos līmeņos ir veikušas preventīvus pasākumus potenciālo risku sekmīgai investīciju veikšanai novēršanā un mazināšanā, kā arī problēmsituāciju risināšanā, t.sk. saistībā ar lielo projektu sagatavošanu un nepieciešamo lēmumu pieņemšanu .

Lai nodrošinātu valdības un plašākas sabiedrības informētību par ES fondu ieviešana gaitu, Finanšu ministrija sniedz Ministru kabinetam ikmēneša operatīvo informāciju par ES Kohēzijas politikas fondu ieviešanas plānu izpildi, kā arī reizi pusgadā - informatīvo ziņojumu par investīciju progresu, minot būtiskas problēmas ES fondu ieviešanā un sniedzot priekšlikumus to risinājumiem². Papildus, sākot ar 2016.gadu ES fondu vadošā iestāde katru ceturksni iesniedz pārskatus par ES fondu investīciju progresu Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai³.

EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas ieviešana

Pārskata periodā turpinājās 7 **EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu** līdzfinansēto programmu ieviešana. Līdz 2016.gada 30.aprīlim tika pabeigti visi 205 projekti NVO fonda ietvaros, savukārt pārējās 6 programmās projekti tiks īstenoti līdz pat 2017.gada 30.aprīlim. Līdz pārskata perioda beigām jau noslēgusies 252 projektu (no 343 projektiem) īstenošana. 2016.gadā ir uzsākts darbs pie EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu 2014. – 2021.gada plānošanas perioda sagatavošanas, kurā Latvijai paredzētais finansējums no abiem instrumentiem kopā ir 102,1 milj. *euro*.

Savukārt Šveices programmā no 12 projektiem atlikušo 4 projektu īstenošana vēl turpināsies 2016. un 2017.gadā.

---

² Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu-1>

³ Pārskats par progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam pieejams ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/iesniegtie-parskati-saeimas-publisko-izdevumu-un-revizijas-komisijai> FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

1. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību⁴

Nemot vērā statistikas publicēšanas periodiskumu, šī ziņojuma ietvaros tiek sniegts apskats par makroekonomiskās situācijas attīstību, ietverot 2016.gada pirmo ceturksni. Informācija par tautsaimniecības attīstību līdz 2016.gada 30.jūnijam tiks iekļauta nākamajā ziņojumā par pārskata periodu līdz 2016.gada 31.decembrim.

Saskaņā ar CSP datiem Latvijas IKP 2015.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu bija palielinājies par 2,7%, kas bija nedaudz straujāks pieaugums nekā iepriekšējā gadā, kad Latvijas ekonomika auga par 2,4%. 2016.gada pirmajā ceturksnī ekonomikas izaugsme palēninājās līdz 2,1%, kas saistīts ar ārējās vides negatīvo ietekmi, tajā skaitā saspīlēto ģeopolitisko situāciju reģionā un lēno ekonomikas izaugsmi eirozonā, kā arī ar ES fondu līdzekļu plūsmas īslaicīgu samazināšanos, sākoties jaunajam ES fondu plānošanas periodam. Savukārt izaugsmi turpināja veicināt spēcīgi augošais iekšzemes pieprasījums, veicinot ar to saistīto nozaru attīstību. Analīzes rezultāti rāda, ka 2015.gadā bez ES fondu ieguldījumiem (plašākā izpratnē)⁵ IKP pieaugums būtu aptuveni par 1,4 procentpunktiem zemāks. Līdzīga pozitīva ES fondu ietekme vērojama arī turpmāk, un saskaņā ar FM novērtējumu ES fondu investīcijas 2016.gadā varētu būt palielinājušas Latvijas reālo IKP izaugsmi iepriekšējā gada līmenī.

No izlietojuma puses lielāko pozitīvo devumu izaugsmē 2015.gadā un arī 2016.gada pirmajā ceturksnī deva privātais patēriņš, atspoguļojot uzlabojumus darba tirgū un spēcīgo algu pieaugumu. 2016.gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, privātais patēriņš palielinājās par 3,7%. Prognozējams, ka 2016.gadā ES fondu investīcijas būs labvēlīgi ietekmējušas privātā patēriņa izaugsmi, palielinot pieauguma tempu par aptuveni 0,5 procentpunktiem. 2016.gada pirmajā ceturksnī palielinājies arī sabiedriskais patēriņš – par 2,2%, salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo ceturksni. Savukārt preču un pakalpojumu eksports un investīcijas pirmajā ceturksnī piedzīvoja kritumu. Preču un pakalpojumu eksports, salīdzinot ar 2015.gada pirmo ceturksni, samazinājies par 1,9%, bet investīcijas pamatkapitālā kritušās par 15,8%. Kopējo investīciju kritumu noteikusi gan joprojām pastāvošā nenoteiktība ārējā vidē, gan ES fondu līdzekļu plūsmas mazināšanās, kur jau nākamajos ceturkšņos situācija varētu uzlaboties.

Līdz ar sarežģīto situāciju ārējā vidē un Krievijas noteiktajām sankcijām, kā arī samazinoties reeksporta apjomiem, Latvijas kopējais preču eksports faktiskajās cenās 2016.gada pirmajā ceturksnī samazinājies par 4,9%. Tajā skaitā eksports uz Krieviju sarucis par 17,7%, savukārt lielākie pieaugumi bijuši preču eksportā uz tādām valstīm kā Dānija, Uzbekistāna, Alžīrija, Ēģipte un Etiopija. No preču grupām visvairāk audzis lauksaimniecības un pārtikas preču eksports, bet visvairāk samazinājies mehānismu un ierīču eksports. Preču un pakalpojumu

⁴ Šajā Ziņojumā ES fondu ietekmes analīze balstās uz FM modeli, ko izstrādāja uz SIA „Projektu un kvalitātes vadība” pētījuma pamata par izpēšanas efektu un publiskā kapitāla elastību Latvijā ES fondu ietekmes izvērtēšanas metodoloģijas attīstībai (<http://www.esfondi.lv/page.php?id=1104>) rezultātiem. ES fondu ietekme uz makroekonomiskajiem rādītājiem sniegta balstoties uz 2010.gada salīdzināmajām cenām.

⁵ Saskaņā ar FM modeļa metodoloģiju novērtēta ESF, ERAF, KF/ISPA, ES pirmsiestāšanās finanšu instrumentu Phare un SAPARD, INTERREG, ES Kohēzijas politikas 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” programmas (ERAF), EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu, kā arī Latvijas un Šveices sadarbības programmas ietekme. FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

imports 2016.gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada pirmo ceturksni, palielinājies par 5,0%. Jāatzīmē, ka ES fondu ietekme uz pieprasījumu pēc ārvalstu precēm un pakalpojumiem 2015.gadā samazinājusies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un bija vien 0,1 procentpunkta apmērā.

Nozaru griezumā pieaugumu pirmajā ceturksnī uzrādījušas visas ekonomikas nozares, izņemot būvniecību un finanšu pakalpojumus, kur gada griezumā fiksēts attiecīgi 19,0% un 4,7% kritums, un būvniecības nozares lejupeļi noteikusi galvenokārt lēna ES fondu līdzekļu ieplūde nozarē. Pārējās nozares šā gada pirmajā ceturksnī bija ar pieaugumu, no kuriem lielākie bijuši izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozarē, kā arī informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarē - par 6,8%, salīdzinot ar 2015.gada pirmo ceturksni. Pateicoties laikapstākļiem, ļoti augstu izaugsmi sasniegusi arī ieguves rūpniecība un enerģētika. Apstrādes rūpniecība pirmajā ceturksnī pieaugusi par 0,5%, ko pozitīvi ietekmēja kokapstrādes nozares, kā arī tekstilizstrādājumu un gatavo metālizstrādājumu ražošanas labie rezultāti. Neskatoties uz tranzīta apjomu kritumu caur Latvijas ostām, pieaugums pirmajā ceturksnī sasniegts arī transporta un uzglabāšanas nozarē, - par 1,6%, ko nodrošinājis pieaugums starptautiskajos kravu autopārvadājumos, kā arī pasažieru skaita kāpums lidostā "Rīga".

Saglabājoties mērenai ekonomikas izaugsmei, turpina uzlaboties situācija darba tirgū. Pēc CSP veiktā darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2016.gada pirmajā ceturksnī nodarbināto iedzīvotāju skaits 15-74 gadu vecumā bijis par 0,6% lielāks nekā attiecīgajā laika posmā pirms gada, sasniedzot 889,2 tūkstošus, kamēr 2015.gadā kopā nodarbināto skaits bija audzis par 1,3%. ES fondu projektu īstenošana būs saglabājusi pozitīvu ietekmi uz nodarbinātības dinamiku arī 2016.gadā, palielinot nodarbināto skaita pieauguma tempu aptuveni par 0,3 procentpunktiem, un jāatzīmē, ka ES fondu investīcijas pēdējos gados ir būtiski stimulējušas cilvēkkapitāla attīstību.

Darba meklētāju īpatsvars 2015.gadā turpināja samazināties, veidojot 9,9% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, kas bija par 0,9 procentpunktiem mazāk nekā pirms gada. 2016.gada pirmajā ceturksnī bezdarba samazināšanās ir apstājusies, darba meklētāju īpatsvaram veidojot 10,3%, salīdzinot ar 10,2% pagājušā gada pirmajā ceturksnī. Sagaidāms, ka vidējā termiņā nodarbinātības pieaugums turpinās pakāpeniski samazināties, un ekonomikas izaugsme galvenokārt balstīsies uz produktivitātes pieaugumu.

Lai gan ekonomikā saglabājās mēreni izaugsmes tempi, patēriņa cenas vidēji 2015.gadā kopā palielinājās tikai par 0,2%, bet 2016.gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada pirmo ceturksni, samazinājās par 0,4%. Zemo inflācijas līmeni turpina noteikt ārējie procesi jeb tā sauktā importētā inflācija, pirmkārt energoresursu un pārtikas izejvielu cenu kritums pasaules tirgū. Preču cenas, ko vairāk ietekmē importētā inflācija, 2016.gada pirmajā ceturksnī samazinājās par 1,2%, bet pakalpojumu cenas, kuras nosaka iekšējie procesi, pieauga par 1,7%. Inflāciju paaugstinošu efektu rada ES fondi, Kohēzijas politikas investīcijas 2015.gadā palielināja inflāciju par aptuveni 0,5 procentpunktiem.

Savukārt DP “Infrastruktūra un pakalpojumi”, piesaistot lielāku nacionālo finansējumu, ievērojami uzlabota pamata infrastruktūra un pakalpojumu pieejamība, nodrošinot pievilcību turpmākai tautsaimniecības attīstībai un iedzīvotāju labklājības veicināšanai, koncentrējoties īpaši uz ilgtspējīgu attīstību.

Vienlaikus ir gūtas kritiskas mācības, ko ņemam vērā 2014.-2020.gada plānošanas periodā, kas saistītas, piemēram, ar lielo projektu īstenošanas un uzraudzības kapacitātes stiprināšanu, informāciju sistēmas lietderības pamatojumu, iepirkumu jautājumu risku novēršanu u.c.

VI turpinās savlaicīgi uzsāktā koordinēta procesa organizāciju saskaņā ar slēgšanas grafiku¹⁰, nodrošinot efektīvu sadarbību ar visām iestādēm slēgšanas procesā, kā arī pastiprinātu un īpašu uzraudzību slēgšanas procesā šādiem atlikušajiem jautājumiem:

1) ņemot vērā, ka nacionāli ar MK lēmumu dota iespēja pabeigt atsevišķus projektus pēc 2015.gada 31.decembra līdz noslēguma deklarācijas iesniegšanai EK – 2017.gada 31.martam ar pamatmērķi novērst risku, ka Latvija nesaņem pilnā apmērā paredzēto ES fondu finansējumu. Pēc 2015.gada 31.decembra turpināta 21 projekta īstenošana (0,2% no kopskaita) par attiecināmiem izdevumiem 148,9 milj. *euro* (2,4% no kopējiem deklarējamiem izdevumiem):

- aktivitātes “Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu izveidei vai rekonstrukcijai” 4 projekti (attiecināmie izdevumi 10,8 milj. *euro*);
- Stradiņu slimnīcas un Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas 2 projekti (attiecināmie izdevumi 42,2 milj. *euro*);
- E-veselības 4 projekti (attiecināmie izdevumi 10,2 milj. *euro*);
- Ventspils brīvdostas, Liepājas lidostas un dīzeļvilcienu modernizācijas 5 projekti (attiecināmie izdevumi 61,2 milj. *euro*) – 2 pabeigti;
- Ūdenssaimniecības un siltumapgādes 6 projekti (attiecināmie izdevumi 24,6 milj. *euro*);
- Līdz 2016.gada 31.oktobrim pagarināta aizdevumu izsniegšana finanšu instrumentu riska kapitāla un mezanīna aizdevumu programmās.

2) Krievu salas ostas aktivitāšu pārceļšanas no pilsētas centra projekta mērķu sasniegšana ne vēlāk kā līdz 2019.gada 31.martam (attiecināmie izdevumi 123,3 milj. *euro*);

3) Inčukalna gudrona dīķu sanācijas projekts – dalīts posmos un pabeigšana jānodrošina 2014-2020.gada plānošanas perioda ietvaros (2007-2013.gada plānošanas periodā attiecināmie izdevumi 27,6 milj. *euro*). 2016.gada 7.jūnijā EK apstiprinājusi iespēju ES fondu projektu “Vēsturiski piesārņoto vietu „Inčukalna sērskābie gudrona dīķi” sanācijas darbi” īstenot, to dalot posmos starp periodiem. Tādējādi tiks saglabāts 2007. – 2013.gada plānošanas perioda ES līdzfinansējums par līdz šim projekta īstenošanā ieguldītajiem 19,4

¹⁰ <http://www.esfondi.lv/es-fondu-slegsana>

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

milj. *euro* ERAF finansējuma. Savukārt atlikušie sanācijas darbi tiks pabeigti 2014. – 2020.gada plānošanas perioda ietvaros.

4) Finanšu instrumentu pabeigšana;

5) Citu problēmgadījumu risināšana - balstoties uz šobrīd pieejamajiem datiem, turpmāk vēl ir iespējami papildu valsts budžeta izdevumi par tiešiem ES fondu projektu maksājumiem indikatīvi 21,0 milj. *euro* apmērā saistībā ar esošajām un iespējamajām tiesvedībām, neatbilstību lēmumu pārsūdzībām un apstrīdēšanām ES fondu projektu ietvaros – gadījumā, ja stāsies spēkā finansējuma saņēmējam labvēlīgs lēmums un būs jānodrošina maksājumi finansējuma saņēmējiem. Tāpat iespējami papildus tiesas lēmumi par citiem saistītiem izdevumiem. Piemēram, pēc plānošanas perioda pēdējā maksāšanas termiņa beigām (2016.gada 31.marts) – 2016.gada maijā un jūnijā VIAA jau ir pieņēmusi lēmumus par labu finansējuma saņēmējam pēc tā sūdzības par neatbilstību lēmumu izskatīšanas 5 gadījumos (4 projektos) kopumā par summu 18 936 *euro*. Attiecībā uz konkrētajiem VIAA gadījumiem, kur nepieciešama operatīvāka rīcība, ir paredzēts ar MK protokollēmumu atbalstīt valsts budžeta līdzekļu pārdali šo izdevumu segšanai. Detālāku informāciju skatīt šī ziņojuma 6.1.sadaļā. Attiecīgi, attiecībā uz citiem nākotnē iespējamiem līdzīgiem gadījumiem, kad nepieciešami valsts budžeta līdzekļi saistību segšanai, FM informatīvā ziņojuma protokollēmums paredz noteikt, ka gadījumā, ja stāsies spēkā finansējuma saņēmējam labvēlīgs lēmums un būs nepieciešams nodrošināt faktiskos izdevumus no valsts budžeta ES fondu projektu ietvaros, tad, ņemot vērā situāciju dažādību attiecībā uz pārsūdzību, apstrīdēšanu un tiesvedību gadījumiem Valsts kancelejai vai ministrijai jā sagatavo un jā iesniedz MK attiecīgs informatīvais ziņojums, kurā norādīts detalizēts apraksts par pārsūdzības gadījumu un finansiālo ietekmi, lēmuma pieņemšanai par finansējuma pārdali no 74.resora “Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” 80.00.00 programmas “Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai”. Līgumslēdzējietāde pēc pozitīva lēmuma pieņemšanas informē finansējuma saņēmēju tikai pēc MK lēmuma pieņemšanas. Papildus, ņemot vērā, ka saskaņā ar EK regulas 1083/2006¹¹ 56. un 77.pantu ir attiecināmi izdevumi finansēšanai no ES fondiem, kas projektos faktiski veikti līdz 2015.gada 31.decembrim, un tie var tikt iekļauti izdevumu deklarācijā EK, informatīvā ziņojuma protokollēmumā tiek noteikts, ka Valsts kasei kā sertifikācijas iestādei ir tiesības līdz 2016.gada 30.novembrim veiktos izdevumus iekļaut noslēguma izdevumu deklarācijā EK izdevumus, kuru apmaksā veikta, ņemot vērā pārsūdzības par labu finansējuma saņēmējiem, par izdevumu deklarēšanas nepieciešamību savstarpēji vienojoties ar VI un RI ar mērķi nodrošināt ES fondu līdzekļu pieprasīšanu no EK pilnā apmērā. Detalizēti iespējami izmaksājamo finansējumu skatīt Tabulā Nr.1.

---

¹¹ PADOMES REGULA (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

Tabula Nr.1 Indikatīvs izdevumu apmērs, ko iespējams var nākties segt no budžeta izdevumiem (investīciju jomu dalījumā, izdalot tiesvedību gadījumus un lēmumu apstrīdēšanu sadarbības iestādes līmenī)

Nr. p.k.	Investīciju joma	Lēmumu apstrīdēšana	Tiesvedības riski
1.	Komercedarbības atbalsts	7,29 milj. <i>euro</i>	0,29 milj. <i>euro</i>
2.	Zinātnes un izglītības infrastruktūra	0,20 milj. <i>euro</i>	3,68 milj. <i>euro</i>
3.	Transports	0,13 milj. <i>euro</i>	3,23 milj. <i>euro</i>
4.	Vide, pilsētvide, kultūras infrastruktūra	3,50 milj. <i>euro</i>	1,36 milj. <i>euro</i>
5.	Atbalsts cilvēkresursiem (nodarbinātība, zinātne, izglītība)	1,31 milj. <i>euro</i>	0,03 milj. <i>euro</i>
Kopā		12,34 milj. <i>euro</i>	8,59 milj. <i>euro</i>

Lai nodrošinātu, ka atbilstošā kārtībā Valsts kasē tiek iesniegti maksājumu pieprasījumi ar protokollēmumu tiek uzdots AI un SI pārsūdzību, pastrīdēšanu un tiesvedību gadījumos par labu finansējuma saņēmējiem pēc 2016.gada 31.marta, bet ne ilgāk kā līdz 2016.gada 30.novembrim iesniegt maksājumu rīkojumus Valsts kasē MK 2010.gada 9.novembra noteikumos Nr.1041 “Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība” 27.punktā noteiktajā kārtībā.

3. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešana¹²

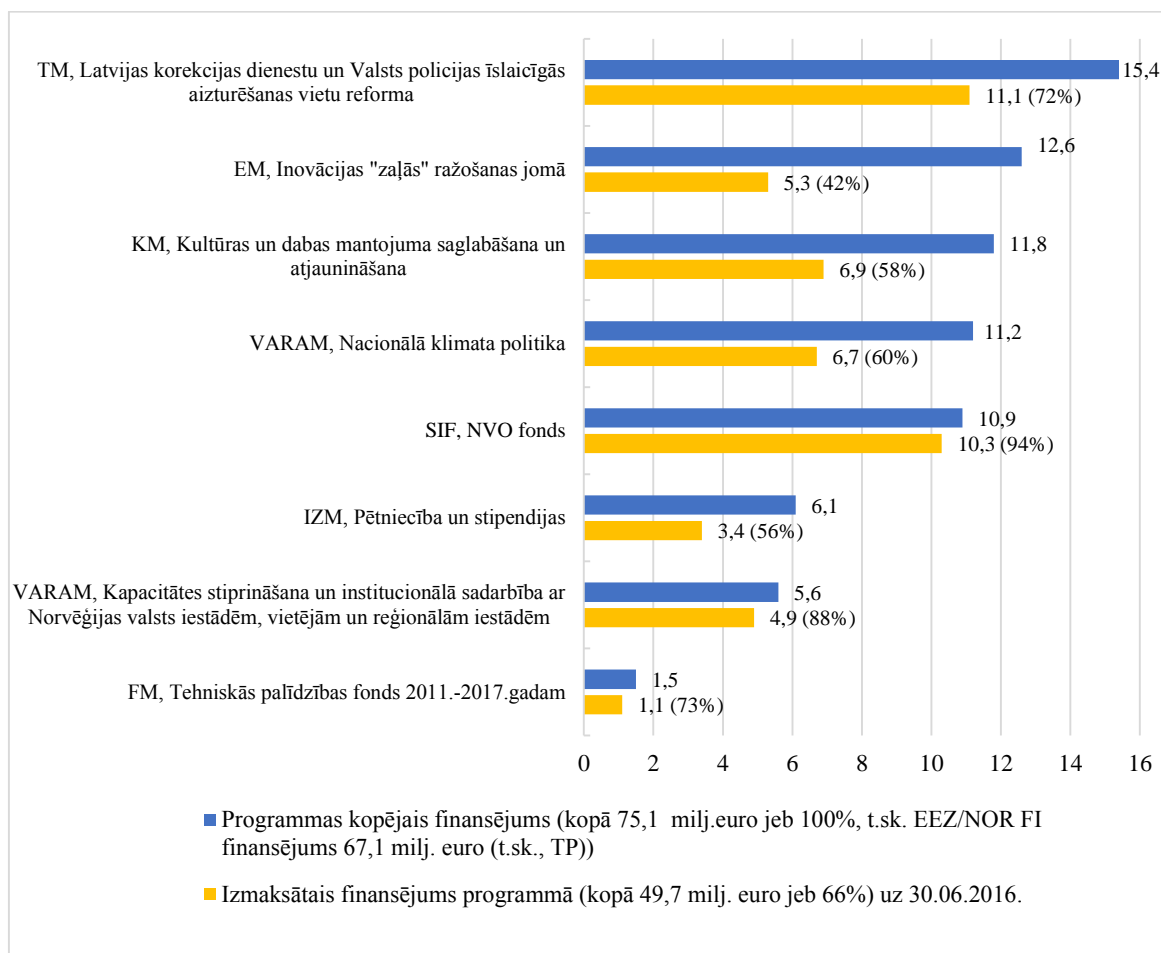
2016.gada 9.jūnijā FM notika jau piektā ikgadējā EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu sanāksme. Tās laikā FM un citu nozaru ministriju pārstāvji ar Norvēģijas Ārlietu ministrijas, Finanšu instrumenta biroja, kā arī Norvēģijas un Islandes vēstniecības Latvijā pārstāvjiem pārrunāja EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmu ieviešanas līdzšinējo progresu. Donorvalstu pārstāvji atzinīgi novērtēja Latvijas attieksmi, līdz šim paveikto darbu un ievērojamo progresu programmu īstenošanā, kā arī risku vadību, kas ļauj sasniegt un pat pārsniegt izvirzītos mērķus. Latvija joprojām uzrāda vienu no labākajiem sniegumiem programmu ieviešanā starp citām finanšu instrumentu saņēmējvalstīm.

Finanšu progress

Līdz 2017.gada 31.decembrim kopumā ir plānots veikt investīcijas 75,1 milj. *euro* apmērā, ieviešot septiņas EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmas. Līdz pārskata perioda beigām programmās izmaksāti 49,7 milj. *euro* jeb 66% no kopējā pieejamā EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu finansējuma, progress pusgadā pieaudzis par 12,2 milj. *euro* jeb 24,6%.

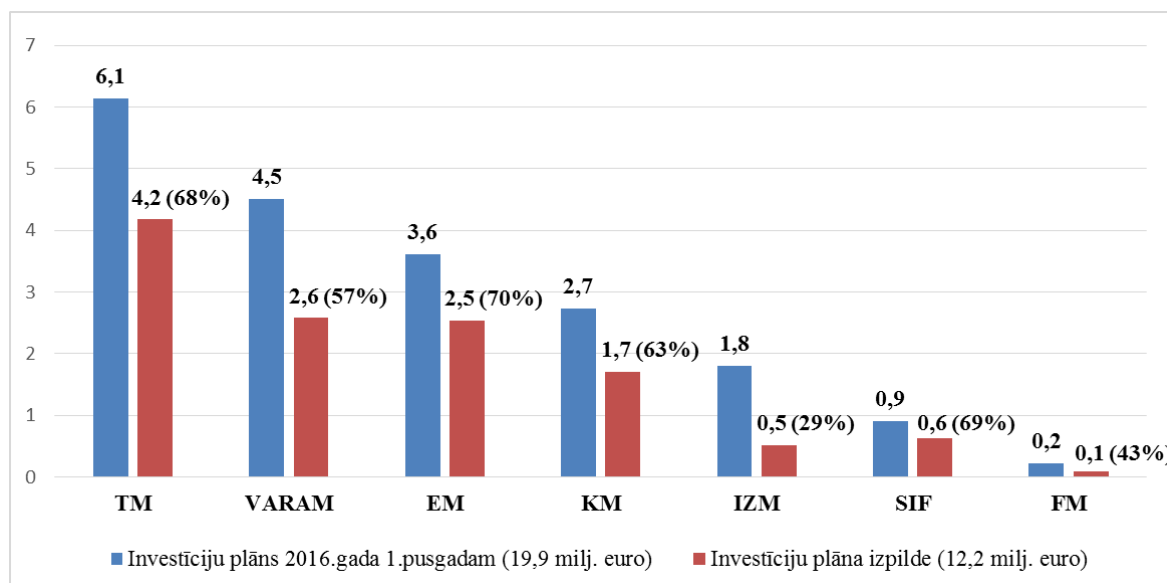
¹² EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu tīmekļa vietne: <http://www.eeagrants.lv/?id=23> un <http://www.norwaygrants.lv/?id=23>

Grafiks Nr.1 „EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmās pieejamais un izmaksātais finansējums līdz 2016.gada 30.jūnijam, milj. euro”

Saskaņā ar MK 2016.gada 22.aprīļa sēdes protokollēmuma (Nr.14 34.§) 9.punktu 2016.gadā ir plānots veikt EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu finansējuma investīcijas 29,9 milj. euro apmērā, tai skaitā 26,5 milj. euro – EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu finansējums. Programmu apsaimniekotāji pārskata periodā plānoja nodrošināt investīcijas Latvijā 19,9 milj. euro apmērā, tomēr pusgada beigās veiktās investīcijas bija tikai 12,2 milj. euro apmērā jeb par 38,7% (jeb 7,7 milj. euro) mazākas nekā plānotas.

Grafiks Nr.2 „EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu investīciju plāns un tā izpilde 2016.gada 1.pusgadā, milj. euro.”

Novirzes no investīciju plāna uz pārskata perioda beigām bija visām ministrijām, bet tomēr vislielākās novirzes – IZM, VARAM, KM un TM programmās, kas radušās šādu iemeslu dēļ:

1) IZM programmā “Pētniecība un stipendijas” novirze radusies, jo 50% no saņemtajiem projektu starpposma pārskatiem bija nepieciešams labot un līdz ar to nebija iespējams savlaicīgi izmaksāt projektu īstenotājiem starpposma maksājumus.

2) VARAM programmā “Nacionālā klimata politika” kavējās precizēto projektu starpposma pārskatu iesniegšana, līdz ar to maksājumi projektu īstenotājiem tika veikti vēlāk nekā plānots, kā arī 1 no 2 iepriekš noteiktajiem projektiem bija radušies ietaupījumi, kuri tiks izlietoti papildu aktivitāšu īstenošanai 2016.gada 2.pusgadā. Savukārt, VARAM programmā “Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” 1 no 4 iepriekš noteiktajiem projektiem noslēdzās ar ietaupījumiem, kā arī šajā projektā par 5 iepirkumu līgumos aprēķinātajām soda naudām tika samazināti izpildītājiem veicamie maksājumi.

3) KM programmā “Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana” 2 iepriekš noteiktajos projektos bija nozīmīgi sarežģījumi iepirkumu procedūrās, t.sk. saņemtas vairākas pārsūdzības, kuru dēļ būtiski aizkavējās darbu uzsākšana/īstenošana, līdz ar to šajos projektos apjomīgi būvdarbi ir uzsākti tikai pārskata perioda beigās.

4) TM programmā “Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma” Olaines cietuma projektā nepieciešamās žoga konstrukcijas pārbūves dēļ aizkavējās būvdarbi, līdz ar to arī cietuma apkārtnes labiekārtošanas darbi un iekštelpu mēbelēšana, kā rezultātā maksājumi pakalpojuma sniedzējam tiks veikti 2016.gada 2.pusgadā.

Programmu īstenošana

VARAM programmā **“Nacionālā klimata politika”** ir noslēgušies 17 no 25 atklāto konkursu projektiem, uzbūvējot energoefektīvu sporta zāli Ādažos, izveidojot inovatīvu biomasas gazifikācijas tehnoloģisko risinājumu, kā arī izstrādājot apmācību programmas, sagatavojot pētījumus un organizējot radošas informatīvas kampaņas par klimata pārmaiņu ietekmi un novēršanu. Divos iepriekš noteiktajos projektos noslēdzās 4 pētījumu izstrāde siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas uzlabošanai un izstrādāts jūras telpiskais plānojums Latvijas teritoriālajiem ūdeņiem, kā arī, ņemot vērā, ka joprojām noris tādas projektu aktivitātes kā datu vākšana un datu analīze klimata pārmaiņu modelēšanai, līdz š.g. septembrim tiks nodrošināta pēdējo iepirkumu izsludināšana.

SIF programmā **“NVO fonds”** ir noslēgušies visi 205 projekti. Lai arī programmas izvērtējuma rezultāti gaidāmi 2016.gada novembrī, jau tagad secināms, ka tā ir sniegusi būtisku ieguldījumu NVO attīstībā. Tika izstrādāti priekšlikumi efektīvai NVO atbalsta sistēmai Latvijā, kas veicināja valsts budžeta finansētās programmas “NVO fonds” izveidošanu (2016.gadam novirzīti 400 tūkst. *euro*). 2016.gada 1.jūnija SIF padomes sēdē apstiprināti 66 projekti tādos darbības virzienos kā NVO darbības stiprināšana, atbalsts NVO pilsoniskās sabiedrības aktivitātēm un NVO interešu aizstāvība.

KM programmā **“Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana”** ir pabeigti visi 11 kultūras apmaiņas projekti, kuru ietvaros tika atbalstītas dažāda veida kultūras aktivitātes, kā piemēram, folkloras un nacionālo tradīciju festivāli, koncerti un izstādes gan Latvijā, gan Norvēģijā. 2016.gada 28.-29.aprīlī Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā tika organizēts seminārs “Vēsturisku ēku restaurācijas gaita un ilgtspējīga izmantošana”, kas pulcēja lielu skaitu nozares speciālistu gan no Latvijas, gan Norvēģijas. Pārskata periodā arī uzsākti rekonstrukcijas darbi Rakstniecības un mūzikas muzejā un Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja Ostas noliktavas ēkā, kurus plānots pabeigt līdz 2017.gada 31.martam.

IZM programmā **“Pētniecība un stipendijas”** ir notikušas 48 studentu mobilitātes (kopā plānotas 70) un 50 augstskolu personāla mobilitātes (kopā plānotas 44) uz donorvalstīm. 11 pētniecības projektos noris aktīvs darbs pie pētījumu izstrādes, t. sk. uzsākta 5 publikāciju kopīgi ar donorvalstu projektu partneriem (kopā plānotas 38) un 17 starptautisku publikāciju izstrāde (kopā plānotas 40).

EM programmā **“Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā”** ir noslēgušies 16 (noslēguma maksājums veikts 6 projektiem) no 39 projektiem, ļaujot Latvijas uzņēmējiem saņemt inkubācijas pakalpojumus jaunu un zaļāku produktu pakalpojumu izstrādei, kā arī iegādāties jaunu/uzlabotu tehnoloģiju iekārtas, nodrošinot videi draudzīgāku ražošanas procesu. Zaļo Tehnoloģiju inkubators izsludināja papildu 2 pirms inkubācijas kārtas – pirmajā kārtā tika apstiprinātas 20 idejas no 62 iesniegtajām, otrā kārtā noslēdzās 2016.gada 4.jūlijā un šobrīd notiek ideju izvērtēšana.

VARAM programmā **“Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm”** 1 no 4 iepriekš noteiktajiem projektiem ir noslēdzies, kura rezultātā izstrādāti 15 dabas aizsardzības plāni, koncepcija un vadlīnijas par minēto plānu integrēšanu pašvaldību teritoriju plānojumos.

Pārējos projektos noslēdzās ilgtermiņa tematiskā plānojuma izstrāde Baltijas jūras piekrastei, apmācības pašvaldībām par uzņēmējdarbības un inovāciju veicināšanu, izveidota datu bāze pašvaldību pakalpojumu analīzei un pabeigta vietējo kopienu apmācību programma.

TM programmā “**Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma**” ir noslēgušies rekonstrukcijas/renovācijas darbi visā 21 Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietā/pagaidu turēšanas telpā. Līdz 2016.gada 1.jūnijam elektroniskā uzraudzība, kas paredzēta pirms termiņa no soda izciešanas atbrīvotajiem, piemērota jau 51 personai, tādējādi nodrošinot pakāpenisku notiesātā integrēšanos sabiedrībā. Vienlaikus ir noslēgušies Atkarīgo resocializācijas centra būvniecība Olaines cietumā, tomēr līdz klientu uzņemšanai centrā, kas plānota 2016.gada septembrī, nepieciešams veikt vēl labiekārtošanas un aprīkošanas darbus, kā arī nomainīt teritorijas nožogojumu. Tāpat ir noslēgušās apmācības 23 jaunajiem centra speciālistiem, kā arī uzsāktas mācības vēl vienai personālai grupai.

Plašāka informācija par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešanu Latvijā, t.sk. aktuālajiem publicitātes pasākumiem, ir pieejama VI uzturētajās tīmekļa vietnēs www.eeagrants.lv un www.norwaygrants.lv.

Pārskata periodā normatīvās bāzes stiprināšana

Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 9.oktobra noteikumos Nr.694 “Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.-2014.gada perioda vadības noteikumi”

Ņemot vērā donorvalstu noteikto programmas noslēguma pārskata iesniegšanas termiņu un projektu īstenošanas termiņa pagarināšanu, ar MK noteikumu projektu precīzēs programmas noslēguma pārskatu iesniegšanas termiņus, pagarinot projektu īstenošanas termiņu, pagarināts arī programmas attiecināmības periods, maksimāli līdz 2017.gada 31.decembrim. Papildus noteiks, ka programmas apsaimniekotājs vai aģentūra pagarina projekta īstenošanas termiņu atbilstoši donorvalstu lēmumam par attiecīgā projekta īstenošanas termiņa pagarināšanu, kas ir ne vēlāk kā līdz 2017.gada 30.aprīlim. Minētie grozījumi stājas spēkā 2016.gada 8.janvārī.

3.1. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu jaunā perioda plānošana

Paralēli EEZ/Norvēģijas iepriekšējā perioda 2009. – 2014.gadam projektu īstenošanai, 2016.gadā ir uzsākts darbs pie EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu 2014. – 2021.gada perioda sagatavošanas, kurā Latvijai paredzētais finansējums no abiem instrumentiem kopā ir 102,1 milj. *euro* (saskaņā ar regulu prasībām, no šīs summas aptuveni 20 milj. *euro* jau ir iezīmēti noteiktiem mērķiem).

2016.gada 27.maijā publiskām konsultācijām tika nodoti EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu jaunā perioda plānošanas dokumenti un ieviešanas regulas. Ir izvirzīti pieci prioritārie finansēšanas virzieni un 23 programmu jomas, kurās plānots finansējums saņēmējvalstīm.

2016.gada 9.jūnijā FM notika pirmā tikšanās ar donorvalstu pārstāvjiem, kurā puses apmainījās ar redzējumu par prioritātēm un turpmāko sarunu procesa virzību. Attiecībā uz Latviju no donorvalstu puses tika nosauktas trīs prioritārās jomas: 1) Inovācijas, pētniecība,

izglītība un konkurētspēja, 2) Vide, enerģētika, klimata pārmaiņas un mazoglekļa ekonomika, 3) Tieslietas un iekšlietas. 2016.gada 17.jūnijā FM organizēja tikšanos ar nozaru ministrijām, kurā informēja par 2016.gada 9.jūnija sanāksmes rezultātiem un donorvalstu prioritātēm un vēlmēm attiecībā uz programmām un turpmāko sarunu gaitu. 2016.gada 29.jūnija NVO Memoranda padomes sēdē nevalstiskais sektors tika informēts par līdzšinējo procesu, donorvalstu prioritātēm un turpmāk plānoto sarunu grafiku.

Pašlaik ministrijās norit aktīvs darbs pie visu programmu stratēģiskā redzējuma izstrādes. 2016.gada jūlija beigās un augustā tiek plānotas ekspertu tikšanās par katru no prioritārajiem sektoriem. 2016.gada septembrī plānots izstrādāt Saprašanās memorandu pirmos projektus (tiks parakstīti atsevišķi memorandi par EEZ un Norvēģu finansējuma daļu). Rudenī paredzēts organizēt oficiālas sarunas ar donorvalstu pārstāvjiem ar mērķi līdz 2016.gada beigām parakstīt Saprašanās memorandus.

Pēc Memorandu parakstīšanas tiks uzsākts formāls darbs pie programmu konceptu izstrādes, lai pēc iespējas ātrāk uzsāktu programmu ieviešanu – vēlams, jau 2017.gada otrajā pusē.

4. Šveices programmas ieviešana

2016.gada 21. aprīlī FM norisinājās jau astotā Šveices programmas gada sanāksme. Tajā FM pārstāvji un projektu ieviesēji ar Šveices institūciju un Šveices vēstniecības Latvijā pārstāvjiem pārrunāja Šveices sadarbības programmas īstenošanas progresu Latvijā. Sanāksmes dalībnieki atzina, ka Latvijai ir sekmīgi izdevies sasniegt un pat pārsniegt programmas sākotnēji plānotos rezultātus, sniedzot lielāku ieguvumu valsts iedzīvotājiem, kā arī Šveices puse atzinīgi novērtēja projektu pēcuzraudzību Latvijā un atzīmēja, ka tas varētu kalpot kā labs piemērs citām Šveices finansējuma saņēmējvalstīm, lai nodrošinātu ieguldīto investīciju izlietošanu atbilstoši mērķim.

Finansējums Latvijai ir pieejams no 2007.gada 14.jūnija un iespēja īstenot projektus būs līdz 2017.gada 14.jūnijam. Latvijai kopumā ir pieejami 56,7 milj. Šveices franku jeb 52,3 milj. *euro*, par kuriem ir kopumā noslēgti līgumi par 12 dažādu projektu ieviešanu (6 individuālie projekti, 1 programma un 3 grantu shēmas, 1 TP, t.sk., Projektu sagatavošanas fonds). 8 projekti ir jau pabeigti – „Pašvaldību aktivitāšu īstenošana, lai nodrošinātu skolnieku pārvadāšanu un ar to saistītos atbalsta pasākumus”, “Projektu sagatavošanas fonds”, „NVO fonds”, „Tiesu modernizācija Latvijā”, “Mikrokreditēšanas programma”, “Atbalsts ugunsdrošības pasākumiem pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs”, “Šveices pētnieku aktivitātes Latvijā” un “Stipendiju fonds”. Noslēgtajos projektos investīciju ieguldījums tautsaimniecībā nodrošināts vidēji 97,9% līmenī no pieejamā finansējuma.

Līdz pārskata perioda beigām atmaksas Šveices programmas finansējuma saņēmējiem ir veiktas 41,1 milj. *euro* apmērā jeb 78,5% no Šveices programmas kopējā finansējuma, progress pusgadā pieaudzis par 2,3 milj. *euro* jeb 4,1%, ļaujot Latvijai joprojām būt starp līderiem 12 saņēmējvalstu starpā (1. vietā - Malta; 2.- Slovēnija; 3.- Igaunija/Latvija).

Pamatojoties uz finansējuma saņēmēju 2016.gada valsts budžetā plānotajiem maksājumiem līdz pārskata beigām veiktas investīcijas 99,4% no plānotā jeb 1,6 milj. *euro*.

Projektā „**Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija – Sarkandaugavas teritorijā**” galvenais sasniedzamais rezultāts ir sanācijas darbu veikšana 5 objektos Rīgas Brīvostas teritorijā FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

kopumā aptuveni 8 ha lielā platībā. Pirmajā teritorijā (5,5 ha) VVD darbus uzsāka 2013.gada martā, bet otrajā (2,5 ha) - 2015.gada maijā. Uzstādītās tehnoloģijas darbojas un darbi norit sekmīgi. Pirmajā teritorijā ir jau izsūknēti 103%, bet otrajā - 90% no projekta līgumā paredzētā piesārņojuma apjoma. Ņemot vērā būtiskos ietaupījumus, 2016.gadā uzsākti papildu attīrīšanas darbi abās teritorijās ilgspējas nodrošināšanai. Projekta noslēgums plānots 2017.gada februārī.

Programmā „**Atbalsts jaunatnes iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos reģionos**” ir paveikta 22 multifunkcionālu jauniešu iniciatīvu centru izveide 22 dažādās Latvijas pašvaldībās un līdz 2016.gada beigām ir plānots vēl papildus izveidot 3 centrus, tādejādi nozīmīgi pārsniedzot projektā ieplānotos rezultātus (sākotnējais plāns – 17 centru izveide). Līdz pārskata perioda beigām ir notikuši 161 no sākotnēji kopumā 160 plānotajiem semināriem, kā arī turpinās konferenču un forumu organizēšana visā Latvijā jauniešiem un personām, kas iesaistītas darbā ar jauniešiem, par jauniešiem aktuālām tēmām. Programmas noslēgums plānots 2017.gada martā.

Projekta “**Tehniskā palīdzība finanšu pārskatu sagatavošanā**” mērķis ir stiprināt valsts pārvaldes iestāžu un nevalstisko organizāciju administratīvo kapacitāti grāmatvedības, tās pārskatu un komercsabiedrību revīzijas politikas plānošanas, izstrādes un īstenošanas jomā, lai nodrošinātu Latvijas grāmatvedību un komercsabiedrību revīziju regulējošo tiesību aktu atbilstību *acquis communautaire*. Līdz pārskata beigām ir notikuši visi 17 plānotie semināri un papildus plānots izstrādāt IT sistēmu (datu bāzi), lai stiprinātu administratīvo kapacitāti attiecībā uz zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību uzraudzību Latvijā un revīzijas pakalpojumu kvalitātes kontroles prasību ievērošanas pārbaudēs piemērotu uz risku analīzi balstītu pieeju. Projekta noslēgums plānots 2017.gada jūnijā.

Plašāka informācija par Šveices programmas projektiem pieejama tīmekļa vietnē www.swiss-contribution.lv.

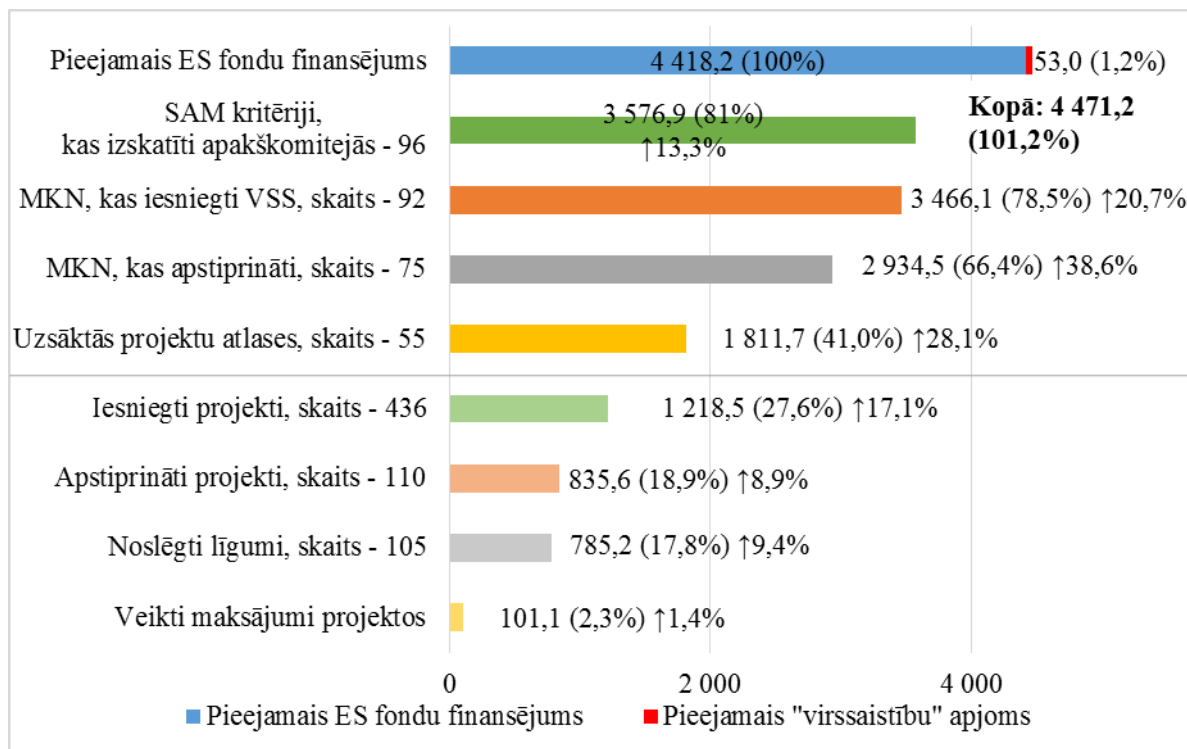
5. 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana

Pārskata periodā ir veikti nozīmīgi soļi ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda ieviešanā. Līdz 2016.gada 30.jūnijam ir izstrādāti un apstiprināti 75 MK noteikumi par SAM un to pasākumu īstenošanu, kas ir aptuveni divas reizes vairāk salīdzinot ar progresu 2015.gada beigās. Tāpat ir izsludinātas 55 projektu iesniegumu atlases par kopējo ES fondu finansējumu 1,8 mljrd. *euro* apmērā (progress pusgada laikā – 28,1%)¹³. Kā arī noslēgti līgumi 785,2 milj. *euro* apmērā jeb 17,8% no pieejamā ES fondu finansējuma. Sasniegts būtisks progress citu investīciju uzsākšanas priekšnosacījumu izpildē, lai nodrošinātu savlaicīgu ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda investīciju uzsākšanu un finansēšanas nepārtrauktību nozarēs (skatīt grafiku Nr.3).

¹³ Detalizēta informācija par izpildes statusu uz 2016.gada 30.jūniju pieejama <http://www.esfondi.lv/planosanas-dokumenti>

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

Grafiks Nr.3 “ES fondu investīciju statuss līdz 2016.gada 30.jūnijam milj. euro, % no ES fondu finansējuma; progress pret datiem līdz 2015.gada 31.decembrim”

Detalizētāka informācija, t.sk. par veiktajām finanšu investīcijām, finanšu progresu¹⁴, kā arī maksājumu plānu izpildi, katru mēnesi tiek apkopota un iesniegta MK ar operatīvo pārskatu par ES Kohēzijas politikas fondu investīciju ieviešanas statusu¹⁵.

Aktuālie problēmjaudājumi un riski SAM/pasākumu ieviešanas uzsākšanā

Ieviešanas uzsākšanas progress kopumā vērtējams pozitīvi, taču ir arī radušies izaicinājumi ar atsevišķu SAM un pasākumu ieviešanu, un kas tiek intensīvi risināti, lai pēc iespējas mazinātu riskus un veicinātu savlaicīgu investīciju uzsākšanu.

1) Ir konstatēts 6.3.1.SAM “Palielināt reģionālo mobilitāti, uzlabojot, valsts reģionālo autoceļu kvalitāti” un 6.1.5.SAM “Valsts galveno autoceļu segu pārbūve, nestspējas palielināšana” plānoto rādītāju nesasniegšanas risks, īpaši attiecībā uz reģionālo ceļu projektiem, kur apstiprinātajos projektos šī brīža novirze ir apmēram 50% no plānotā. Saskaņā ar Valsts akciju sabiedrības “Latvijas Valsts ceļi” un SM skaidrojumiem tas saistīts ar objektīvu izmaksu pieaugumu, kā pamatā ir:

- paaugstinātas kvalitātes prasības, ņemot vērā EK audita un JASPERS¹⁶ ieteikumus, kas atspoguļojās tikai jaunajās Ceļu specifikācijās 2014.gadā, bet rādītāju plānošanas aprēķinā ir ņemta vērā 2007.–2013.gada plānošanas perioda pieredze;

¹⁴ Informācija par finanšu progresu pieejama arī ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/14-20-finansu-progress>

¹⁵ Pieejams ES fondu tīmekļa vietnē - <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

¹⁶ Kopējā palīdzība projektu sagatavošanai Eiropas reģionos - tehniskās palīdzības partnerība starp Eiropas Komisiju, Eiropas Investīciju banku (EIB) un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku (ERAB), kas tiek nodrošināta Centrālajām un Austrumeiropas ES dalībvalstīm projektu sagatavošanā, īstenošanā utt. FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

- Būvniecības likuma izmaiņas, t.sk. attiecībā uz civiltiesisko apdrošināšanu projektētājiem u.c. (īpaši pēc Zolitūdes traģēdijas veiktie valstiska mēroga sistēmiskie papildu kontroles pasākumi).

Izmaksu pieaugums var attiekties arī uz citām jomām, piemēram, dzelzceļu u.c., bet šobrīd izmaksu pieaugums citās jomās būtu risināms uz finansējuma saņēmēja rēķina. Kā risinājumi šobrīd paredzēti:

Daļēji situāciju var uzlabot, attiecīgi SM pārskatot projektu sarakstu, t.sk. izmantojot 5% rezerves ietaupījumu esošajos projektos, valsts akciju sabiedrība "Latvijas Valsts ceļi" prognozē, ka nākamo projektu 1 km izmaksas varētu samazināties.

2016.gada 2.pusē SM sagatavos darba uzdevumu JASPERS par faktisko izmaksu pieaugumu novērtējumu saistībā ar kvalitātes paaugstinātajām prasībām, ieviešot EK audita un JASPERS u.c. ieteikumus, t.sk. ietekmi iespējamo pozitīvo ietekmi ilgtermiņā, kā arī aicinot JASPERS veikt novērtējumu par esošo situāciju ar ceļu projektu ieviešanas kvalitāti un veikto pasākumu ietekmi un atbilstību labākai praksei. VI nosūtīs SM sagatavoto darba uzdevumu JASPERS, un uzsāks sadarbību ar mērķi saņemt rezultātu iespējami ātrāk. SM turpinās sarunas ar FM par iespējām piesaistīt valsts budžeta līdzekļus, t.sk. sarunas par transporta infrastruktūras fonda iespējamības izveidi u. tml., kā arī izvērtēs dažādas aizņēmuma iespējas.

2) Veselības aprūpes jomā arvien kritiskāk pieaug risks DP "Izaugsme un nodarbinātība" izvirzīto uzraudzības un finanšu rādītāju sasniegšanai, ko ietekmē Pasaules bankas veiktā infrastruktūras un cilvēkresursu attīstības veselības aprūpē ieguldījumu kartējuma, kas ir svarīgs priekšnosacījums ES fondu investīciju plānošanai un uzsākšanai, nodevumu kavēšanās un vairākkārtēja termiņa pagarināšana. Lai sniegtu atbalstu šī jautājuma risināšanā, FM 2016.gada 14.jūnijā ir nosūtījusi oficiālu vēstuli Pasaules bankai, aicinot veikt tūlītējus pasākumus minētās problēmas sekmīgai risināšanai, kā arī 2016.gada 20.jūnijā tika organizēta videokonference, piedaloties FM, VM, Nacionālā veselības dienesta un Pasaules bankas ekspertiem, kuras ietvaros saņemta informācija par kārtējo kavēšanos infrastruktūras un cilvēkresursu attīstības veselības aprūpē ieguldījumu kartējuma nodevumu izstrādē, kuri indikatīvi varētu būt pieejami tikai uz 2016.gada jūlija beigām/augusta sākumu. Kā galvenais kavējuma iemesls tiek minēts neveiksmīgā sadarbība ar Pasaules bankas piesaistīto apakšuzņēmēju, kurš atbildīgs par attiecīgo nodevumu sagatavošanu. Lai izvērtētu plānoto nodevumu satura atbilstību DP "Izaugsme un nodarbinātība", nodrošinot koncentrēšanos uz DP "Izaugsme un nodarbinātība" noteiktajām četrām prioritārajām veselības aprūpes jomām un primāri novirzot atbalstu sociālās atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām, kā arī DP "Izaugsme un nodarbinātība" grozījumu nepieciešamību, Pasaules bankas eksperti 2016.gada 11.jūlijā iesniedza sākotnējos secinājumus, lai VM varētu virzīties uz priekšu ar attiecīgo SAM īstenošanas nosacījumu dokumentācijas izstrādi.

Attiecīgi būtiski riski saskatāmi 9.prioritārā virziena "Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana" 2018.gadam noteikto snieguma ietvara mērķu sasniegšanai ERAF daļā. FM rūpīgi seko līdzi VM darbībām, par ko informācija tiek sniegta arī MK. FM turpinās sniegt VM atbalstu, lai nodrošinātu projektu pēc iespējas ātrāku un sekmīgu uzsākšanu un īstenošanu. Negatīvu scenāriju gadījumā tiks vērtēta nepieciešamība veikt grozījumus DP.

3) Joprojām nav panākta skaidrība par 6.2.1.2.pasākuma “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” ietvaros plānotā dzelzceļa elektrifikācijas lielā projekta īstenošanu (346,6 milj. *euro*, KF). SM kārtējo ziņojumu par projekta sagatavošanas gaitu un multikritēriju analīzes rezultātiem skatīja Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomes 2016.gada 30.jūnija sēdē bija noteikts termiņš 2016.gada 15.jūlijā iesniegt ziņojumu MK. Jautājums pārrunāts arī 2016.gada 6.jūlija UK sēdē, 2016.gada 11.jūlijā saņemta arī EK vēstule, paužot bažas par projekta nākotni, un norādot, ka kritiski tuvākajā laikā pieņemt nacionālu lēmumu par projekta tālāku virzību vai arī lemt par alternatīviem risinājumiem pieejamā finansējuma izmantošanā. SM 2016.gada 19.augustā plāno iesniegt starpziņojumu MK ar lūgumu atbalstīt valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” priekšlikumu, turpmākā iesnieguma sagatavošanas procesā veikt padziļinātu izpēti projekta izmaksu - ieguvumu analīzes ietvaros un sniegt ziņojumu par tās rezultātiem MK līdz 2016.gada 31.oktobrim, lēmuma par projekta tālāku virzību pieņemšanai.

4) Aizkavējusies arī degradēto teritoriju revitalizācijas projektu īstenošana 5.6.1.SAM “Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu”, tomēr pozitīvi, ka 2016.gada jūnijā apstiprināti kritēriji. Līdz 2016.gada 30.aprīlim bija jāiesniedz izskatīšanai MK visu teritoriju stratēģijas, tomēr līdz šim apstiprinātas tikai divas – Grīziņkalna un Teikas-Čiekurkalna (kopā par ~45 milj. *euro* ERAF). Nav apstiprinātas stratēģijas Brasas apkaimei, Šķirotavas apkaimei, Imantas apkaimei (stratēģiju projektos investīcijas par ~19 milj. *euro* ERAF). Saskaņošanā ir ziņojums par iespējamām Koncertzāles projekta īstenošanai šīs programmas ietvaros. Paralēli šobrīd tiek virzīti grozījumi 5.6.1.SAM īstenošanas nosacījumos, ņemot vērā EK atbildi par finansējuma ierobežojuma izņēmumu UNESCO gadījumā. 5.6.1.SAM paredz investīcijas maza mēroga infrastruktūras objektos, kas ir tāds, kura kopējās projekta izmaksas nepārsniedz piecus miljonus *euro*, taču tika saņemts EK apstiprinājums, ka kopējais izmaksu apjoms var tikt palielināts līdz 10 miljoniem *euro*, ja infrastruktūras objekts ir uzskatāms par pasaules mantojumu atbilstoši 1972.gada Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību 1.pantā noteiktajam.

Vadības iesaiste

Lai maksimāli efektīvi novērstu un mazinātu šos un citus potenciālos riskus SAM un pasākumu ieviešanā, finanšu ministre proaktīvi vairākkārt tikās ar atbildīgajiem nozaru ministriem. Martā norisinājās tikšanās ar satiksmes, izglītības un zinātnes, ekonomikas un kultūras ministriem. Savukārt, aprīļa beigās un maija sākumā finanšu ministre tikās ar veselības, kultūras un izglītības un zinātnes ministriem. Sanāksmēs tika pārrunāts investīciju ieviešanas progress un problēmjautājumi, kā arī nepieciešamā turpmākā rīcība.

- 1) Ar satiksmes ministru norisinājās sarunas par dzelzceļa elektrifikācijas pasākumu, 4.5.1.SAM “Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru” pasākumu ieviešanas progresu, kā arī 2007.–2013.gada ES fondu plānošanas perioda projektu Krievu salā.
- 2) Ar izglītības un zinātnes ministru pārrunāja 8.1.3.SAM “Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu” dalīšanu kārtās, CFLA un IZM lomu

sadalījumu zinātnes projektu atlasu sagatavošanā un 1.1.1.6.pasākuma “RIS3 pārvaldības atbalsts” ieviešanu.

- 3) Ekonomikas ministrs iepazīstināja ar informāciju par 4.2.1.2.pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” pirmās kārtas virzību, kā arī tika pārrunāta iespējamā ārējo ekspertu iesaistīšana finanšu instrumentu ieviešanā.
- 4) Sarunā ar kultūras ministri vienojās uz doto brīdi neveikt finansējuma pārdali par labu 5.5.1.SAM “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus”, ņemot vērā lielo projektu ideju apjomu. KM informēja par 5.6.1.SAM “Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu” ieviešanas progresu.
- 5) Ar veselības ministru tika pārrunāta Pasaules bankas veiktā infrastruktūras un cilvēkresursu attīstības veselības aprūpē ieguldījumu kartējuma izstrāde un citi ar SAM un pasākumu ieviešanu saistītie jautājumi.

DP “Izaugsme un nodarbinātība” grozījumi

2016.gada 12.aprīlī MK tika apstiprināts rīkojums par grozījumiem ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda DP “Izaugsme un nodarbinātība”. Apstiprinātie grozījumi ir ar fokusētu mērķi, lai izpildītu ES fondu plānošanas dokumentos noteiktos investīciju uzsākšanas nosacījumus, nodrošinot iespēju uzsākt uz priekšizpētes rezultātiem balstītas ES fondu investīcijas izglītības jomā priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas novēršanā, kā arī, lai nodrošinātu vairākus MK dotos uzdevumus, t.sk., nodrošinot finansējuma pārdali nodrošinot finansējuma pārdali nodarbināto jauniešu atbalstam un veiktu nepieciešamos precizējumus attiecībā uz plānoto atbalstu atkritumu pārstrādes un nodarbinātības veicināšanā, veicinot ES fondu atbalsta efektīvu un racionālu izmantošanu.

Ex-ante nosacījumu izpilde

Vērtējot Partnerības līgumā noteikto *ex ante* nosacījumu izpildi uz 2016.gada 30.jūniju, ir izpildīti 13 no 15 *ex ante* nosacījumiem transporta, izglītības un zinātnes, veselības, sociālās iekļaušanas, valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšanas jomās, kā arī atkritumu, ūdenssaimniecības un risku pārvaldības nozarē.

Viena *ex ante* nosacījuma izpildei nepieciešamā informācija (e-iepirkumu procedūru ieviešanai) ir iesniegta izvērtēšanai EK – tiek turpināts darbs un ir iesniegta informācija atbilstoši EK komentāriem. Lai Latvija pilnībā izpildītu saistības *ex ante* nosacījumu izpildē, indikatīvi 2016.gada III ceturksnī plānots EK iesniegt pēdējā *ex ante* nosacījuma izpildes informāciju izglītības jomā par priekšlaicīgas mācību pamešanas iemesliem.

Risku pārvaldības rīcības plāna uzdevumi

Balstoties uz SI (CFLA), AI un pilsētu pašvaldību ziņojumos par 2014. – 2020.gada plānošanas perioda DP “Izaugsme un nodarbinātība” prioritāro virzienu un SAM ieviešanu 2015.gadā, kā arī integrētu teritoriālo investīciju projektu iesniegumu atlasēm iekļauto informāciju, t.sk. attiecībā par problemātiskiem jautājumiem, VI secināja, ka sniegto priekšlikumu vidū nav identificējami gadījumi, kuru risinājumos un korektīvo darbību pārraudzībai būtu nepieciešama UK iesaiste un kuri būtu jāiekļauj VI rīcības plānā. VI sagatavoja informācijas apkopojumu izziņas formātā, attiecīgi sniedzot vadošās iestādes

komentāru/ viedokli par konkrētiem priekšlikumiem un to risinājumiem, t.sk. norādot termiņus atsevišķām informatīvām darbībām un apmācību pasākumiem (pieejams ES fondu tīmekļa vietnē¹⁷), informējot visas iesaistītās puses.

Komunikācijas aktivitātes

2016.gada pirmajā pusgadā īstenota ES fondu Komunikācijas stratēģija 2015. – 2023.gadam¹⁸, nodrošinot gan ES fondu ieguldījuma un pieejamo iespēju komunikāciju sociālajos tīklos, gan tīmekļa vietnē esfondi.lv un saziņā ar medijiem.

ES fondu komunikācijas mērķis šajā plānošanas periodā ir veicināt sabiedrības izpratni par ES fondu īstenoto projektu ieguldījuma nozīmi Latvijas tautsaimniecībā, ekonomiskajā attīstībā un katra Latvijas iedzīvotāja labklājības līmeņa celšanā, kā arī sekmēt sabiedrības atbalstu un uzticēšanos ES fondu ieguldījumam un Latvijā īstenoto projektu realizācijai. Lai veicinātu sabiedrības izpratni par plānotajiem ieguldījumiem, 2016.gada 6.maijā FM sadarbībā ar CFLA piedalījās EK pārstāvniecības Latvijā organizētajā Eiropas dienu pasākumā “Iepazīsti Eiropu”. Tā ietvaros 208 skolēnu grupas no 9 Latvijas reģionālajām skolām apmeklēja trīs ES fondu līdzfinansētos projektus – Latvijas Nacionālo mākslas muzeju, Rīgas Domu un “Laimas” šokolādes muzeju, kā arī ES dalībvalstu vēstniecības, ES māju un Eiropas Elektronisko sakaru regulatora iestādes biroju. Apmeklēt šos projektus un iepazīties ar ES fondu ieguldījumu bija iespējams jebkuram interesentam.

ES fondu projektu atvērto durvju dienas ietvaros Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā bija iespējams ne tikai apskatīt rekonstruēto ēku un izzināt tās arhitektūru un izstādes, bet arī piedalīties EK organizētajās “Dārgumu medībās” – atrast muzeja telpās konkursa plakātu, sekot instrukcijām un laimēt ceļojumu divām personām uz kādu no Eiropas galvaspilsētām.

Atvērto durvju dienas ietvaros savas durvis vēra arī Rīgas Doms, sniedzot iespēju skolnieku grupām un citiem interesentiem aplūkot tā telpas un uzzināt, kā veikti Rīgas Doma restaurācijas darbi. Savukārt “Laimas” šokolādes muzejs aicināja izbaudīt šokolādes radīšanas brīnumu. Kopumā ES fondu projektu īstenošanas vietas apmeklēja vairāk kā 400 skolēnu un citu interesentu.

Latvija starp citām valstīm:

Salīdzinot ES fondu finanšu rādītājus starp ES dalībvalstīm, ņemot vērā aktuālākos EK datus par EK veiktajiem kopējiem maksājumiem līdz 2016.gada 5.augustam, Latvija ir 6.vietā starp visām ES dalībvalstīm (saņēmti 6,5% no pieejamā finansējuma). Detalizētu informāciju skatīt [ES fondu tīmekļa vietnē](#)¹⁹ un zemāk esošajā grafikā.

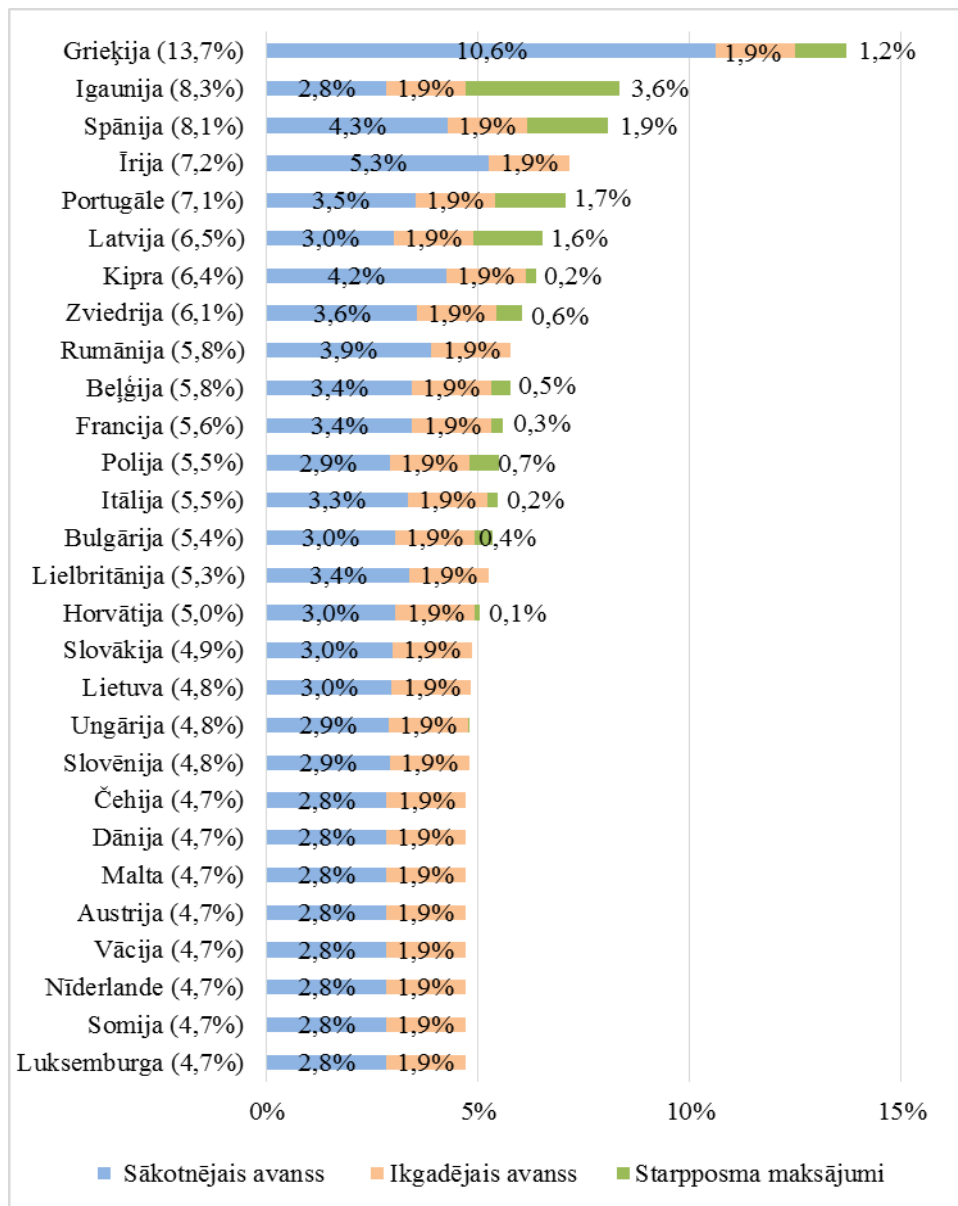
¹⁷ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par AI ziņojumiem par ES fondu apguvi: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu-1>

¹⁸ Stratēģija pieejama ES fondu mājaslapā: http://www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/ES_fondu_Komunikācijas_stratēģija_2015-2023_LV.pdf

¹⁹ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu un Kohēzijas fonda kopējiem EK veiktajiem maksājumiem dalībvalstīm: <http://www.esfondi.lv/kopejie-ek-veiktie-maksajumi-dalibvalstim>

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

Grafiks Nr.4 “ES fondu kopējie EK veiktie sākotnējie, ikgadējie avansi un starpposma maksājumi dalībvalstīm, % no pieejamā ES fondu finansējuma, dati uz 2016.gada 5.augustu”

Neskatoties uz atsevišķiem SAM kavējumiem un nobīdēm laika grafikā saistībā ar normatīvās bāzes izstrādi, kā redzams grafikā Nr.4, tad Latvija ir viena no pirmajām valstīm, kas saņēmusi ne tikai avansa, bet arī starpposma maksājumus.

5.1. 2014.-2020.gada plānošanas perioda SI aktualitātes

2016.gada 1.pusgadā CFLA, turpinot 2015.gadā uzsāktās pakāpeniskās izmaiņas institucionālajā struktūrā, atbilstoši 2015.gadā veiktajiem izvērtējumiem, aprēķiniem un ES fondu 2014 – 2020.gada plānošanas perioda ieviešanas intensitāti, veica būtiskas izmaiņas struktūrā, kas attiecas uz struktūrvienībām, kas nodrošina projektu ieviešanas uzraudzības funkcijas. Ar 2016.gada 4.janvāri ir reorganizēti trīs esošie operacionālie departamenti, izveidojot piecus operacionālos departamentus, ņemot vērā plānoto projektu nozaru un

ieviešanas specifiku. 2016.gada septembrī tiks atvērta reģionālā nodaļā Jelgavā, kas nepieciešama, lai dažādotu iespējas saņemt informāciju par pieejamo ES fondu līdzfinansējumu projektu īstenošanai un sniegtu atbalstu projektu īstenošanas procesā Zemgales reģionā.

Pārskata periodā CFLA, veicinot sadarbību ar vietējām pašvaldībām, plānošanas reģioniem un citiem interesentiem, ir organizējusi tikšanās reģionālajās nodaļās, kurās sniegta informācija par CFLA kā SI funkcijām, struktūru, kā arī pakalpojumiem, ko var saņemt CFLA reģionālajās nodaļās. Tāpat pašvaldību vadītājiem tika sniegta informācija par aktualitātēm ES fondu finansējuma piesaistei un projektu vadībai, piemēram, par ērto ES fondu e-vides izmantošanu projektu vadībai, kā arī pašvaldībām un uzņēmējiem saistošajām aktuālajām projektu iesniegumu atlasēm.

Pārskatā periodā CFLA turpināja sadarbību ar VI un AI par SAM ieviešanu regulējošo MK noteikumu, projektu iesniegumu atlasē kritēriju, projektu iesniegumu vērtēšanas metodiku izstrādi.

Salīdzinot ar 2015.gadu, kā jau iepriekš paredzēts, daudz intensīvāks darbs noritēja ne tikai saistībā ar projektu iesniegumu atlasu izsludināšanai nepieciešamās informācijas sagatavošanu (piemēram, projektu iesniegumu vērtēšanas nolikumi, projektu iesniegumu veidlapas aizpildīšanas metodikas), bet arī ar konsultāciju sniegšanu un semināru rīkošanu potenciālajiem finansējuma saņēmējiem par projektu iesniegumu sagatavošanas jautājumiem, projektu vērtēšanas procesu un projektu ieviešanas uzraudzību, kā arī Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmas 2014.-2020.gadam (turpmāk – KP VIS) e-vides lietošanu. Arvien vairāk semināru tiek veidoti ar iespēju vērot un uzdot jautājumus tiešsaistē un pēc semināra atkārtoti noskatīties ierakstus.

Progress un aktualitātes projektu iesniegumu atlasē procesā un ieviešanas uzraudzībā

Izvērtējot 2016.gada 1.pusgada rezultātus, CFLA konstatē, ka projektu iesniegumu vērtēšana un līgumu slēgšana kopumā tiek nodrošināta īsākos termiņos, nekā to paredz normatīvie akti. Piemēram, iesniegto projektu iesniegumu vērtēšanu CFLA pabeigusi vidēji 27 darbdienu laikā (normatīvajos aktos – 66 darba dienas), bet līgumu slēgšana nodrošināta 17 darbdienu laikā (normatīvajos aktos – 30 darba dienas).

Izvērtējot pārskata periodā iesniegtos projekta iesniegumus, var secināt, ka tie ir sagatavoti zemā kvalitātē. No visiem noslēgtajiem līgumiem 87% gadījumu projektu iesniegumi bija jāprecizē, turklāt daļai no šiem projektiem precizējumi bija jāveic arī atkārtoti. Biežāk pieļautās nepilnības galvenokārt saistītas ar informācijas nesaskaņotību starp dažādām projekta iesnieguma sadaļām un aritmētiskām neprecizitātēm, kā arī SAM MK noteikumu nosacījumu neievērošanu. Lai palīdzētu projektu iesniedzējiem sagatavot kvalitatīvus un atbilstošus projektu iesniegumus, regulāri tiek organizēti informatīvie semināri par projekta iesnieguma sagatavošanu un iesniegšanas nosacījumiem, notiek arī individuālās konsultācijas. Pamatojoties uz līdzšinējo pieredzi, konstatētajām kļūdām projektu iesniegumos, kā arī saņemtajiem jautājumiem, regulāri tiek uzlabota projekta iesnieguma veidlapas aizpildīšanas metodika. Visi projektu iesniedzēji tiek aicināti projektus iesniegt KP

VIS e-vidē, kur jau ir paredzētas vairākas loģisko kļūdu kontroles, tādējādi samazinot šādu kļūdu apjomu un uzlabojot projekta iesniegumu kvalitāti.

Kopumā 2016. gada 1. pusgadā CFLA ir izsludinājuši 27 jaunas projektu iesniegumu atlases, No izsludinātajām atklāto projektu iesniegumu atlasēm kā apjomīgākā ir vērtējama 1.1.1.1. SAM pasākuma "Praktiskas ievirzes pētījumi" atlase, kuras ietvaros ir saņemti 309 projektu iesniegumi, projektu iesniedzēju aktivitāte ir bijusi krietni lielāka, nekā sākotnēji prognozēts.

Viena no būtiskākajām 2016.gada prioritātēm CFLA ir KP VIS e-vides lietošanas un e-parakstītu dokumentu aprites veicināšana. Šī pārskata perioda ietvaros strauji palielinājies kopējais KP VIS e-vides lietotāju skaits, līdz 2016.gada 1.pusgada noslēgumam e-vidē jau ir 903 lietotāji un 75% no visiem iesniegtajiem projektu iesniegumiem tiek iesniegti minētās sistēmas e-vidē. Kā arī 80% no visiem noslēgtajiem līgumiem tiek parakstīti izmantojot e-parakstus.

6. Neatbilstības ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektos

ES fondu gadījumā²⁰ neatbilstība²¹ ir jebkurš ES tiesību aktu pārkāpums, kas noticis saimnieciskās darbības subjekta darbības vai bezdarbības dēļ un kas rada vai varētu radīt kaitējumu ES vispārējam budžetam, prasot no vispārējā budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu, un par ko samazina projekta attiecināmās izmaksas. Par neatbilstību ar finansiālu ietekmi tiek uzskatīti gadījumi, kad finansējuma saņēmējam ir izmaksāts ES fondu finansējums un tas ir jāatgūst (tai skaitā ieturot no kārtējā vai nākamā maksājuma), piemērojot finanšu korekciju. Metodoloģiskais atbalsts par neatbilstību administrēšanu pieejams ES fondu tīmekļa vietnē²².

Ziņojumā analizētas neatbilstības ar finansiālu ietekmi – neatbilstība, kurā finansējuma saņēmējam ir veikta ES fondu līdzekļu atmaksa, un veiktajā maksājumā ir ietverti neattaisnoti/neattiecināmi/nepamatoti izdevumi, piemērota jebkura no atgūšanas procedūrām, t.sk. samazinot projekta attiecināmās izmaksas.

ES fondu tīmekļa vietnē²³ tabulā Nr.1 pieejama informācija par neatbilstībām un neatbilstoši veiktiem izdevumiem (turpmāk analizē – neatbilstība) un atgūtiem neatbilstoši veiktiem izdevumiem pārskata periodā un kumulatīvi uz pārskata perioda beigām, tabulā Nr.2 – informācija par 2016.gada 1.pusgadā konstatētajām neatbilstībām tiešo vai pastarpināto valsts pārvaldes iestāžu, atvasināto publisko personu vai citu valsts iestāžu īstenotajos projektos un tabulā Nr.3 informācija par aktivitātēm, kurās konstatēto neatbilstību apjoms pret aktivitātēs pieprasīto finansējumu pārsniedz 2% līmeni, norādot riskantākās aktivitātes, jomas, kurām tiek veikta pastiprināta uzraudzība no VI un AI, SI puses.

²⁰ līdzīgi citu ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētu projektu ietvaros

²¹ Jebkurš LR vai ES tiesību akta pārkāpums, kas atbilst Padomes 2006.gada 11.jūlija Regulas (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par ES fondiem un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999, 2.panta 7.punktā noteiktajam.

²² ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā, kur tiek apkopota informācija par ES fondu vadlīnijām, metodikām un skaidrojumiem: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1099>

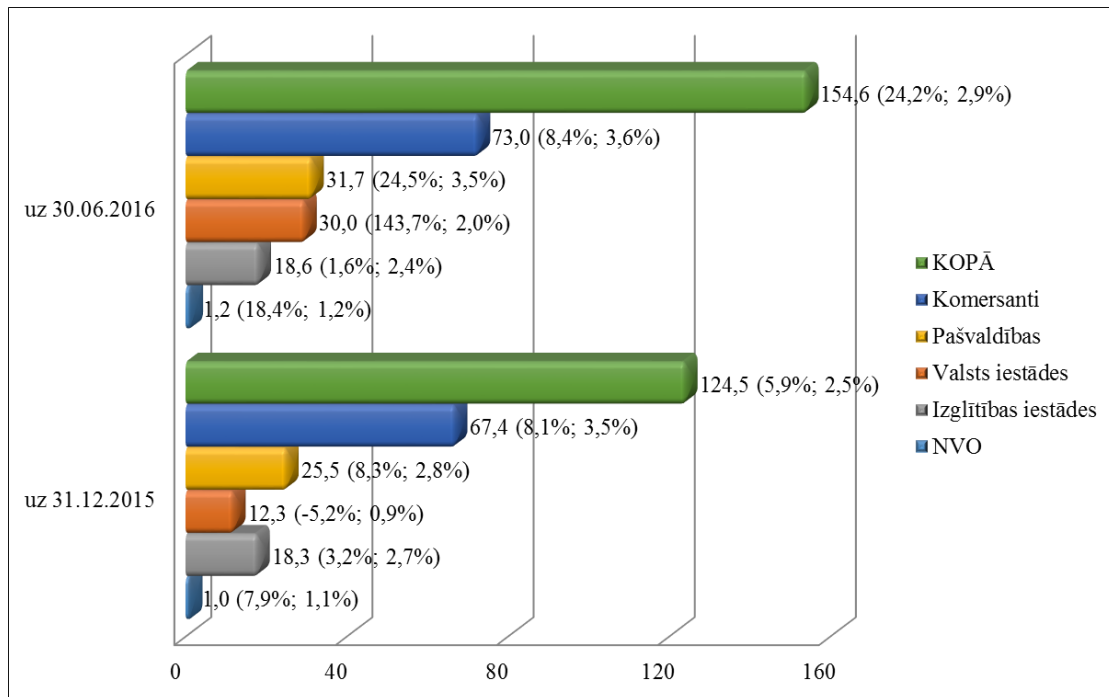
²³ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā, kur tiek apkopota informācija par ES fondos konstatētām neatbilstībām: <http://www.esfondi.lv/es-fondos-konstatetas-neatbilstibas>

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

6.1. Neatbilstības ar finansiālu ietekmi ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā ES fondos līdz 2016.gada 30.jūnijam

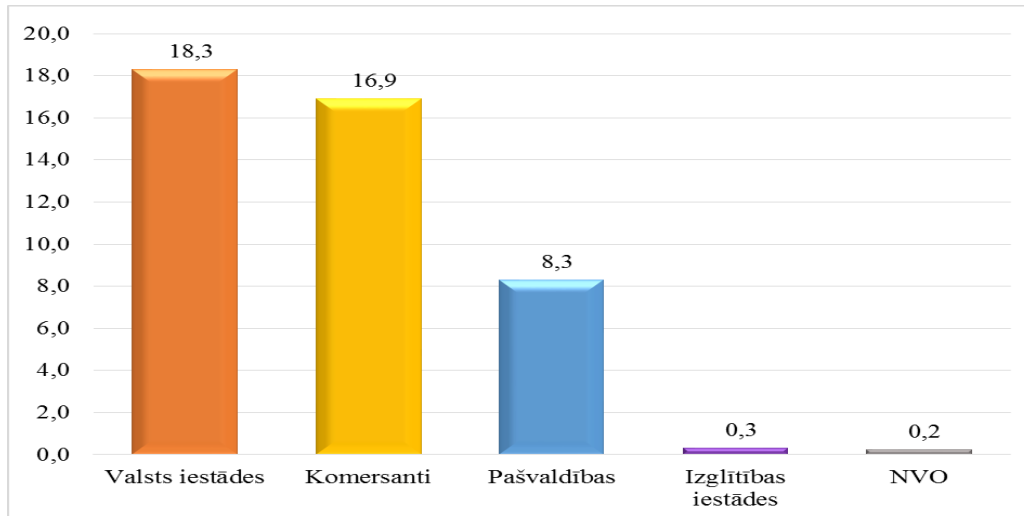
Kopējais neatbilstību apjoms 2016.gada 1.pusgadā ir 44,1 milj. *euro*. Neatbilstību apjoma palielinājums skaidrojams ar 2007.-2013.gada perioda slēgšanu un neatbilstību lēmumu pieņemšanu projektos, kuros pēdējie maksājumu pieprasījumi tika iesniegti pēc 2015.gada 31.decembra.

Grafiks Nr.5 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem kumulatīvi uz 2016.gada 30.jūniju un uz 2015.gada 31.decembri; milj. *euro* (% pieaugums pret iepriekšējo pārskata periodu – 2015.gada 31.decembri un 2015.gada 30.jūniju; % no kopējiem finansējuma saņēmēju pieprasītajiem maksājumiem uz 2016.gada 30.jūniju un 2015.gada 31.decembri)”

Līdz 2016.gada 30.jūnijam neatbilstību apjoms ir 154,6 milj. *euro* jeb 2,9% no kopējā finansējumu saņēmēju pieprasītā finansējuma (5,3 mljrd. *euro*) (skatīt grafikā Nr.5). Kopumā līdz 2016.gada 30.jūnijam atgūti 130,6 milj. *euro*, kas ir 84,5% no neatbilstību kopējā apjoma 154,6 milj. *euro*. Savukārt pārskata periodā atgūti 30,8 milj. *euro* jeb 69,8%.

Grafiks Nr.6 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem 2016.gada 1.pusgadā, milj. euro”

Analizējot neatbilstību sadalījumu pārskata periodā pa finansējuma saņēmēju veidiem, secināms, ka pārskata periodā lielākais neatbilstību apjoms konstatēts valsts iestāžu īstenotajos projektos, savukārt otrais lielākais neatbilstību apjoms 2016.gada 1.pusgadā konstatēts komersantu projektos.

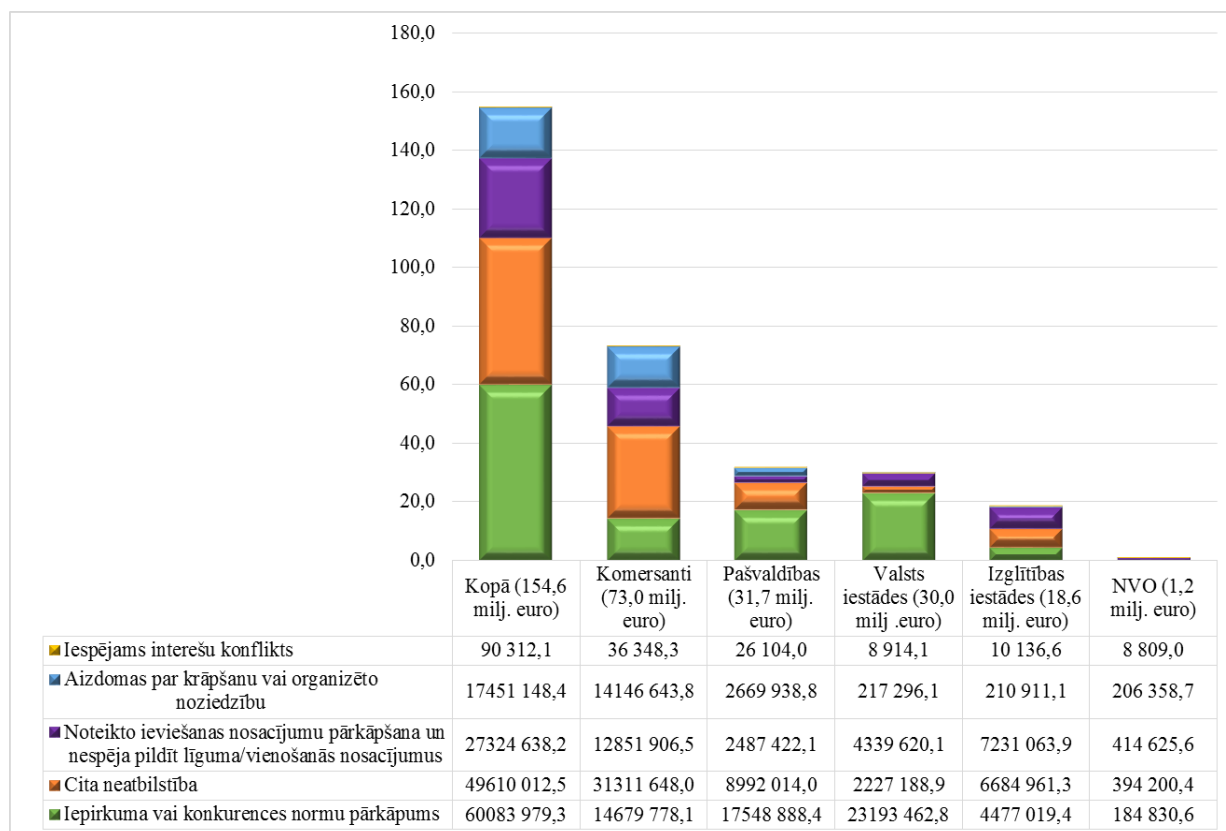
Valsts iestāžu īstenotajos projektos neatbilstību apjoma kāpums saistīts ar EK audita “Revīzijas iestādes veiktā darba pārbaude attiecībā uz DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” un DP “Infrastruktūra un pakalpojumi”” ietvaros konstatētajiem pārkāpumiem, kā rezultātā palielinājies neatbilstības veida “Iepirkuma vai konkurences normu pārkāpums” apjoms no 89,2 tūkst. euro 2015.gada 2.pusgadā līdz 17,2 milj. euro 2016.gada 1.pusgadā, kā arī kopējais šādu pārkāpuma gadījumu skaits.

Joprojām liels neatbilstību apjoms tiek konstatēts komersantu īstenotajos projektos (38,4%), tomēr salīdzinājumā ar 2015.gada 2.pusgadu, 2016.gada 1.pusgadā komersantu neatbilstību īpatsvars kopējā neatbilstību apjomā ir samazinājies par 18,5%, kas skaidrojams ar valsts iestāžu neatbilstību būtisku palielinājumu kopējā neatbilstību apjomā.

Analizējot neatbilstības komersantu īstenotajos projektos, secināms, ka 9,5 milj. euro jeb 56,0% veido 3 projektu aizdomu par krāpšanu gadījumi, kur lēmumi tika pieņemti 2016.gada 1.pusgadā, pamatojoties uz informāciju no tiesībsargājošajām iestādēm. Minētais finansējums pagaidām nav atgūts, jo lietas atrodas izmeklēšanas procesā. Joprojām liels neatbilstību apjoms komersantu projektos saistīts ar iepirkuma pārkāpumiem, taču pozitīvi vērtējams, ka, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, 2016.gada 1.pusgadā to īpatsvars ir samazinājies no 43,8% līdz 20,8%. Būtisks samazinājums ir vērojams arī noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpumu un nespējas izpildīt līguma nosacījumus pārkāpumu īpatsvarā.

Detalizēta informācija par 2007.–2013.gada plānošanas periodā konstatēto neatbilstību apjomu dalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem un neatbilstību veidiem apkopota ziņojuma grafikā Nr.7.

Grafiks Nr.7 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem un pa neatbilstību veidiem kumulatīvi uz 2016.gada 30.jūniju, milj. euro”

Pozitīvi vērtējams, ka 2016.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2015.gada 2.pusgadu samazinājies noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpumu un nespējas pildīt līguma/vienošanās nosacījumu pārkāpumu apjoms. Ja 2015.gada 2.pusgadā tie veidoja 33,1% no kopējā neatbilstību apjoma, tad 2016.gada 1.pusgadā – tikai 16,9% no kopējā neatbilstību apjoma.

Pārskata periodā turpinājās darbs ar EK veiktā DP „Infrastruktūra un pakalpojumi” audita ietvaros konstatētajiem pārkāpumiem – nolikumā iekļauto diskriminējošo prasību, ka apakšuzņēmējiem var nodot ne vairāk kā 70% no kopējā būvdarbu apjoma, tāpēc 2016.gada 1.pusgadā šis neatbilstības atklāšanas veids veido lielāko daļu (51,7%) no kopējā neatbilstību apjoma 44,1 milj. euro apmērā kā arī ietekmēja kopējo DP „Infrastruktūra un pakalpojumi” neatbilstību apjomu (detalizētāk skatīt zemāk), taču visi EK audita ietvaros neatbilstoši veikti izdevumi tika atgūti saskaņā ar MK 2016.gada 22.marta sēdes protokola Nr.14 34.§ 5.punktā minēto²⁴.

2016.gada 1.pusgadā DP „Cilvēkresursi un nodarbinātība” konstatētas neatbilstības 0,5 milj. euro apmērā. Apjoms salīdzinājumā pret iepriekšējo pārskata periodu ir divreiz lielāks, tomēr saistāms ar plānošanas perioda noslēgšanos un problēmgadījumu atrisināšanu un neatbilstību lēmumu pieņemšanu. Lielākās neatbilstības konstatētas EM un IZM administrētajās aktivitātēs un saistāmas ar noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpumiem. Atbalstam darba vietu radīšanai aktivitātē laužts viens līgums, jo finansējuma saņēmējs nespēja nodrošināt

²⁴ Pieejams <http://likumi.lv/ta/id/281181-ministru-kabineta-sedes-protokols>

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

līguma prasības (0,21 milj. *euro*). Atsevišķās IZM aktivitātēs, periodam noslēdzoties, ir veiktas neatbilstību lēmumu pārsūdzības, rezultātā samazinot kopējo neatbilstību apjomu.

Pamatojoties uz finansējuma saņēmēju sniegtu papildinošu un precizētu informāciju, VIAA kā ES fondu SI pēc 2007.-2013. gada perioda ES fondu izdevumu attiecināmības beigu termiņa 2016.gada 31.marta ir apstiprinājusi izdevumus četrus ESF projektu ietvaros, attiecinot izmaksas:

- Rīgas Tehniskās universitātes (turpmāk – RTU) projektā “Atbalsts RTU maģistra studiju programmu īstenošanai II” (Nr.1DP/1.1.2.1.1/11/IPIA/VIAA/002) – 3 841,75 *euro* apmērā (t.sk. ESF finansējums 3 439,5 *euro*, valsts budžeta finansējums 402,25 *euro*). VIAA kā ES fondu SI lēmumu par izdevumu attiecināmību pārskatīšanas iemesls RTU projekta gadījumā ir saistīts ar konstatēto un apliecināto faktu, ka RTU kā finansējuma saņēmējs piespiedu piedziņu pret stipendijas saņēmēju vērst nevarēja no finansējuma saņēmēja neatkarīgu juridisku iemeslu dēļ.
- Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta projektā “Starpdisciplināra jauno zinātnieku grupa Latvijas purvu un to resursu izpētei, ilgtspējīgai izmantošanai un aizsardzībai (PuReST)”(Nr.1DP/1.1.1.2.0/13/APIA/VIAA/044) – 7432,10 *euro* apmērā (t.sk. ESF finansējums 6711,98 *euro*, valsts budžeta finansējums 720,12 *euro*). Lēmums par izdevumu attiecināmību tika grozīts, jo finansējuma saņēmēja papildus iesniegtie skaidrojumi sniedza iespēju identificēt projekta aktivitātes laika posmu, kurā sākotnēji no projekta līdzekļiem neattiecinātie materiāli (laboratorijas trauki, piederumi) tika izlietoti, kā arī ļāva identificēt izpildītos darbus publikāciju izstrādē sākotnēji neattiecinātos darbus.
- VIAA projektā “Atbalsts izglītības pētījumiem” (Nr.1DP/1.2.2.3.2/11/IPIA/VIAA/001) - 4 571,78 *euro* apmērā (t.sk. ESF finansējums 3 975,46 *euro*, valsts budžeta finansējums 596,32 *euro*). VIAA kā ES fondu SI ir grozījusi iepriekš pieņemto lēmumu par izdevumu attiecināmību, jo finansējuma saņēmēja papildus iesniegtie skaidrojumi par projektā finansētās konferences “Izglītība krustcelēs: iespējas un izvēle” tēmām un mērķa grupu ļāva identificēt tās atbilstību projektā plānotajiem pasākumiem un rezultātiem. Faktiska atmaksa finansējuma saņēmējam kā valsts budžeta iestādei šajā gadījumā nav jāveic.
- Elektronikas un datorzinātņu institūta projektā “Inovācija biomedicīnisko attēlu iegūšanas un apstrādes tehnoloģijas” (Nr.1DP/1.1.1.2.0/13/APIA/VIAA/014) - 3 090,29 *euro* apmērā (t.sk. ESF finansējums 2 790,86 *euro*, valsts budžeta finansējums 299,43 *euro*). VIAA kā ES fondu SI ir grozījusi iepriekš pieņemto lēmumu par izdevumu attiecināmību, jo finansējuma saņēmēja papildus iesniegtie skaidrojumi par konferences IGARSS-2015 izmaksām ļāva identificēt tās saistību un atbilstību projekta ietvaros īstenojamam pētījumam.

DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” pārskata periodā konstatēto neatbilstību apjoms ir 14,6 milj. *euro*, kas ir par 12,4 milj. *euro* lielāks, salīdzinot ar iepriekšējo periodu. 9,5 milj. *euro* jeb 65,1% no DP neatbilstībām pārskata periodā veido 3 neatbilstības ar veidu “Aizdomas par krāpšanu”. No tām lēmumus par 2 neatbilstībām (6,3 milj. *euro* jeb 43,1%) LIAA pieņēma, jo tika saņemtas VP ENAP vēstules ar lūgumu iesniegt dokumentāciju un rīcībā esošo

informāciju par diviem projektiem aktivitātē "Augstas pievienotās vērtības investīcijas". Abos gadījumos tiesībsardzības iestāde joprojām pārbauda informāciju par finansējuma saņēmēju iespējamu saistību ES fondu izkrāpšanā, un uz doto brīdi LIAA nav pamatojuma vērsties pie finansējuma saņēmējiem ar paziņojumu par līguma izbeigšanu un līgumu atmaksāt izmaksāto atbalsta finansējumu. Viens no gadījumiem ir neatbilstība "Zinātnes infrastruktūras attīstība" aktivitātes projektā, kur tika konstatēts iespējams iekārtas sadārdzinājums, un pēc VAA iesnieguma tika uzsākts kriminālprocess, kopējais neatbilstības apjoms ir 3,2 milj. *euro* jeb 21,9% no kopējā pārskata periodā konstatēto neatbilstību apjoma. Tāpat neatbilstību apjoma pieaugumu ietekmēja SIA "LSEZ Elme Messer Metalurģs" nespēja pildīt līguma par projekta īstenošanu nosacījumus. Projekta ietvaros iegādātās iekārtas netiek izmantotas projektā plānotās saimnieciskās darbības veikšanai, jo komersants ir cieši saistīts ar AS „KVV Liepājas Metalurģs”, kas tika iekonservēts uz nenoteiktu laiku.

DP „Infrastruktūra un pakalpojumi” pārskata periodā konstatētais neatbilstību apjoms ir 28,6 milj. *euro*, t.sk. ERAF 10,4 milj. *euro* un KF 18,2 milj. *euro*. Salīdzinot ar iepriekšējo periodu ir vērojama negatīva tendence - kopējais neatbilstību apjoms ir palielinājies par 23,0 milj. *euro*, t.sk. ERAF 5,6 milj. *euro* un KF 17,4 milj. *euro*, kas saistīts ar pārkāpumiem ceļu projektos vai citiem iepirkuma vai konkurences normu pārkāpumiem.

Pārskata perioda beigās VI no CFLA saņēma informāciju, ka VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” projektā “Stacionārās veselības aprūpes infrastruktūras attīstība VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”” kopš 2011.gada norisinās kriminālprocess, kurā par iespējamu krāpšanu tiek tiesātas vairākas privātpersonas un VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” bijusī amatpersona. CFLA šādu informāciju ieguva, veicot projekta pēcpārbaudi, kur konstatēja dokumentu neesamību projekta īstenošanas vietā. Uzsāktais kriminālprocess saistīts ar krāpnieciskām darbībām ERAF projekta iepirkumā ar kopējo vērtību 328 663 *euro*. Plānots, ka CFLA pieņems lēmumu par neatbilstību 2016.g. 3. ceturksnī.

Attiecībā uz iepriekšējos informatīvajos ziņojumos MK sniegto informāciju saistībā ar EK veikto auditu “Revīzijas iestādes veiktā darba pārbaude attiecībā uz DP "Uzņēmējdarbība un inovācijas" un DP "Infrastruktūra un pakalpojumi”” EK sniegusi gala lēmumu par diviem galvenajiem konstatējumiem:

1) iepirkumu nolikumos tiek iekļauta ierobežojoša prasība (“*uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi nodrošināt sertifikātus atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām*”). Pēc papildu skaidrojumu un argumentu nosūtīšanas EK saskaņā ar 2015.gada 17.decembrī pirms-noklausīšanās procedūras sanāksmē panākto vienošanos gala viedoklis kopā ar uzaicinājumu uz noklausīšanās procedūru saņemts 2016.gada 6.jūlijā. EK paliek pie sākotnējās nostājas, neatbalstot Latvijas puses iestāžu sniegto pamatojumu attiecībā uz izņēmuma gadījumiem par sertifikātu nodrošināšanas prasību un interpretācijas skaidrojumu par to, kā saprotama prasība par pieredzi publisku ēku būvniecībā. Saskaņā ar EK gala viedokli, neskatoties uz vairākkārt sniegtiem argumentiem un notikušajām diskusijām ar EK, ir piemērojama sistēmiskā finanšu korekcija 5% apmērā visiem līgumiem, kuru summa ir virs noteiktajiem EK Direktīvu²⁵

²⁵ Komisijas 2015.gada 15.decembra Regula (ES) 2015/2341, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/17/EK attiecībā uz tās piemērošanas robežvērtībām līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

sliedzumiem un kuru nolikumos bija iekļauta prasība uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi nodrošināt sertifikātus atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām. Ņemot vērā to, ka par šādu EK stingro nostāju Latvijas iestādes un potenciālie projektu īstenotāji nevarēja iepriekš zināt un nav konstatējama finansējuma saņēmēju vaina, atbilstoši risinājumiem līdzīgos gadījumos tiek piedāvāts slēgt jautājumu, kā ierosināts ar MK protokollēmumu, neatprasot līdzekļus no konkrētiem projektu īstenotājiem un neturpinot formālo uzklaušāšanās procedūru. Reaģējot uz EK sākotnēji pausto viedokli, ka prasība uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi nodrošināt sertifikātus saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem ir ierobežojoša, ES fondu administrēšanā iesaistītajām iestādēm gan rakstiski, gan sanāsmēs ir sniegts vadošās iestādes un Iepirkumu uzraudzības biroja skaidrojums un aicinājums nodrošināt nepieciešamās kontroles, lai turpmāk šāda prasība, kur sertifikāts tiek prasīts uz projekta iesniegšanas brīdi, nolikumos netiek iekļauta.

Vienlaikus ņemot vērā EK gala viedokli attiecībā uz gadījumiem, kad iepirkuma nolikumā tiek iekļauta prasība uz projekta pieteikuma iesniegšanas brīdi nodrošināt sertifikāciju atbilstoši LR normatīvo aktu prasībām, nepieciešams panākt, lai sertifikāta iegūšanas process līdz līguma slēgšanai konkursa uzvarētājam, ja tas ir ārvalstu uzņēmums, būtu maksimāli vienkāršs un operatīvs, tādējādi veicinot efektīvāku projektu īstenošanas uzsākšanu un sekmējot ES fondu investīciju izmantošanu kopumā. Lai to nodrošinātu, protokollēmuma 8.punktā tiek noteikts, ka IZM kā par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu atbildīgajai institūcijai un EM kā par būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un būvniecības jomu kopumā atbildīgajai iestādei nepieciešams pārskatīt savā kompetencē esošos normatīvos aktus, kas regulē sertifikātu iegūšanas procesu Latvijā, izstrādājot priekšlikumus šī procesa optimizācijai.

2) Papildus VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” divu projektu ietvaros EK ierosina piemērot 10% (623 204 *euro*) finanšu korekciju no būvdarbu līgumu summas par EK uzskatā iepirkumu nolikumos iekļautu ierobežojošu prasību ar atsauci uz Latvijas normatīviem aktiem par atbilstību publisko ēku normatīvo aktu prasībām, nelietojot vienlaikus “vai ekvivalents”. Vienlaikus VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” konkrētajos projektos EK piemēro 5% finanšu korekciju par augstāk 1.apakšpunktā minēto ierobežojošo prasību attiecībā uz sertifikātu nodrošināšanu. Tā kā VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” un VM nepiekrīt piedāvātai finanšu korekcijai 10% apmērā un ir gatava piedalīties uzklaušāšanās procedūrā, FM 2016.gada 5.augustā informēja par to EK.

6.2. Neatbilstības ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā ES fondos līdz 2016.gada 30.jūnijam

ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā 2016.gada 1.pusgadā ir konstatētas 19 neatbilstības par kopējo summu 5,5 milj. *euro*. No tām 15 neatbilstības 5,2 milj. *euro* apmērā jeb 95% no kopējā neatbilstoši veikto izdevumu apjoma ir konstatētas SM īstenotajos KF valsts galveno autoceļu segu pārbūves un nestspējas palielināšanas projektos saistībā ar EK Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta lēmumu par 5% finanšu korekcijas

---

procedūrās un Komisijas 2015.gada 15.decembra Regula (ES) 2015/2342, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/18/EK attiecībā uz tās piemērošanas robežvērtībām līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

piemērošanu par iepirkuma nolikumos iekļauto ierobežojošu prasību, ka ārvalstu speciālista profesionālajai kvalifikācijai ir jābūt atzītai saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām piedāvājuma iesniegšanas brīdī (nevis līguma slēgšanas brīdī). Faktiski izdevumi projektos ir veikti, bet izdevumi netiks deklarēti un tie ir ieturēti, samazinot maksājuma pieprasījuma apjomu.

Pārskata periodā 2 neatbilstības 0,3 milj. *euro* apmērā, kas veido 5% no kopējā neatbilstoši veikto izdevumu apjoma, ir konstatētas Ogres pašvaldības īstenotajā ERAF projektā, kas ir vērsts uz plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu novēršanu Ogrē. Neatbilstoši veiktie izdevumi ir saistīti ar iepirkuma pārkāpumiem un aprēķināšanas kļūdu. Vēl 2 neatbilstības par kopēju summu 92,8 *euro* apmērā ir konstatētās ESF projektos un ir saistītas ar iepirkumu pārkāpumiem.

Neatbilstoši veiktie izdevumi iepriekš nebija deklarēti EK un ir atgūti 18 gadījumos, gandrīz 100% apmērā no kopējā neatbilstību apjoma.

6.3. Neatbilstības EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos un Šveices programmā

Līdz pārskata perioda beigām EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos par neattiecināmiem izdevumiem ir atzīti 11,8 tūkst. *euro* jeb 0,02% no pieejamā finanšu instrumentu finansējuma, savukārt Šveices programmā - 200,8 tūkst. *euro* jeb 0,4% no pieejamā Šveices finansējuma. 2016.gada 1.pusgadā ir konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi:

- EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos dažāda veida projektu īstenotāju izmaksu attiecināmības nosacījumu pārkāpumos 11,6 tūkst. *euro* apmērā.
- Šveices programmā „Atbalsts jaunatnes iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos reģionos” 0,08 tūkst. *euro* apmērā divos no pašvaldību apakšprojektiem.

6.4. Neatbilstības PHARE/ Pārejas programmas projektos

Kopš 2014.gada, kad no EK puses ir slēgta pēdējā PHARE/ Pārejas programma Latvijā, nacionāli tiek risināti atsevišķi finansējuma atgūšanas, t.sk. tiesvedībā esošo problēmgadījumu jautājumi. Pārskata periodā nav konstatēti jauni problēmgadījumi. Vienlaikus secināts, ka SIF uzturētajās tiesvedībās ar finansējuma saņēmējiem (gk. NVO) ilgstoši neatgūto līdzekļu kopapjoms ir 92 893,14 *euro* un aktuālā progresa informācija neliecina par iespējamiem uzlabojumiem.

SIF ir izvērtējis ieguvumus un zaudējumus no tiesvedību vai piedziņas procesu turpināšanas vai neturpināšanas skatupunkta un konstatējis, ka PHARE/ Pārejas programmas projektu ietvaros neatbilstoši veikto izdevumu atgūšana ir vērtējama kā maz ticama, jo atguves process ilgst gandrīz desmit gadus, bet vairāku gadu laikā faktiski atgūt līdzekļus nav bijis iespējams. Par procesiem, kas tikuši nodoti piespiedu piedziņas veikšanai zvērinātam tiesu izpildītājam, vairākus gadus pēc kārtas no attiecīgajiem tiesu izpildītājiem saņemta informācija par atguves statusa nemainīgumu (parādniekam nav atrasta manta un naudas līdzekļi, uz ko būtu vēršama parāda piedziņa). Lai nodrošinātu līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem un lai nelietderīgi netērētu valsts budžeta līdzekļus atguves procesu koordinēšanai (jurista, auditora darbs, u.c.), SIF ierosina norakstīt summu 92 893,14 *euro* valsts budžeta zaudējumos, sniedzot informāciju par neatgūto finansējumu PHARE/ Pārejas programmas projektos:

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

- Finansējuma saņēmējs: Biedrība „Latvijas romu apvienība „NĒVO DROM”²⁶. Atgūstamā finansējuma apjoms – granta līdzekļi 46 218,88 *euro*; atgūtais finansējums – 644,75 *euro*; Atlikušais atgūstamais finansējums – granta līdzekļi 45 574,13 *euro*. Procesa veids: piespiedu piedziņa (2012.gada 16.februārī nodots piedziņas veikšanai zvērinātam tiesu izpildītājam, pamatojoties uz 2012.gada 4.janvāra Administratīvās rajona tiesas spriedumu). Kriminālprocess (uzsākts 2009.gada 7.septembrī, vairākas reizes atkārtoti izbeigts un atkal uzsākts kriminālprocess). Atguves iespējamība: Procesa turpināšana nav lietderīga, ņemot vērā, ka vairākus gadus no zvērināta tiesu izpildītāja saņemta informācija, ka parādniekam nav atrasta manta un naudas līdzekļi, uz ko būtu vēršama parāda piedziņa. Kriminālprocesa virzība, iespējams, tiek vilcināta, par ko SIF vairākkārt ir rakstījis sūdzības Ģenerālprokuratūrai.
- Finansējuma saņēmējs: Biedrība „Rīgas pilsētas misija”²⁷. Atgūstamā finansējuma apjoms – granta līdzekļi 1 114,21 *euro*, no kuriem nekas nav atgūts. Procesa veids: piespiedu piedziņa (2013.gada 28.februārī nodots piedziņas veikšanai zvērinātam tiesu izpildītājam, pamatojoties uz 2012.gada 16.novembra Administratīvās rajona tiesas spriedumu). Atguves iespējamība: Procesa turpināšana nav lietderīga, jo vairākus gadus no zvērināta tiesu izpildītāja saņemta informācija, ka parādniekam nav atrasta manta un naudas līdzekļi, uz ko būtu vēršama parāda piedziņa.
- Finansējuma saņēmējs: Biedrība „Rīgas pilsētas misija”²⁸. Atgūstamā finansējuma apjoms – 44 874,00 *euro*. Atgūtais finansējums – 1 751,10 *euro*; Atlikušais atgūstamais finansējums – 43 122,90 *euro*. Procesa veids: piespiedu piedziņa (saistībā ar vienošanās par labprātīgu atmaksu nepildīšanu, 2014.gada 23.jūlijā nodots piedziņas veikšanai zvērinātam tiesu izpildītājam, pamatojoties uz 2012.gada 9.marta Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumu). Atguves iespējamība: Procesa turpināšana nav lietderīga, jo no zvērināta tiesu izpildītāja saņemta informācija, ka parādniekam nav atrasta manta un naudas līdzekļi, uz ko būtu vēršama parāda piedziņa.
- Finansējuma saņēmējs: SO „Brīvprātīgo centrs”²⁹. Atgūstamā finansējuma apjoms – 3 081,90 *euro*, no kuriem nekas nav atgūts. Procesa veids: piespiedu piedziņa (2011.gada 10.augustā nodots piedziņas veikšanai zvērinātam tiesu izpildītājam, pamatojoties uz 2011.gada 12.aprīļa Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas Izpildu rakstu krimināllietā). Atguves iespējamība: Procesa turpināšana nav lietderīga, jo vairākus gadus no zvērināta tiesu izpildītāja saņemta informācija, ka parādniekam nav atrasta manta un naudas līdzekļi, uz ko būtu vēršama parāda piedziņa.

Ņemot vērā augšminēto, lai nodrošinātu līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem un lai nelietderīgi netērētu valsts budžeta līdzekļus atguves procesu turpmākai koordinēšanai (jurista, auditora darbs u.c.), SIF ierosina norakstīt summu 92 893,14 *euro* valsts budžeta zaudējumos.

²⁶ Līgums Nr. 2002/000-590-01-01/1-25/24

²⁷ Līgums Nr. 2002/000-590-01-02/Mac7/1

²⁸ Līgums Nr. 2005/017-495-03-01/2-59/24.

²⁹ Līgums Nr. 2002/000-590-01-02/Mic54/25

7. ES fondu ieviešanas, vadības, kontroles un uzraudzības sistēmas darbība un pasākumi tās pilnveidošanai

1. Attiecībā uz ES fondu 2007.2013.gada plānošanas periodu veiktie pasākumi ES fondu vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai:

Normatīvās bāzes stiprināšana ES fondu ieviešanā

Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumos Nr. 1238 "Eiropas Savienības fondu ieviešanas uzraudzības un izvērtēšanas kārtība"

Lai sekmīgi nodrošinātu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007.-2013.gada plānošanas perioda DP slēgšanas procesu, kā arī lai saskaņotu pieejamās informācijas iesniegšanas termiņus slēgšanas procesā ir izstrādāts un 2016.gada 29.martā apstiprināts MK noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumos Nr. 1238 "Eiropas Savienības fondu ieviešanas uzraudzības un izvērtēšanas kārtība", kas stājās spēkā 2016.gada 1.aprīlī.

VI kontroļu un virsuzraudzības stiprināšana

Pārskata periodā VI ir veikusi deleģēto funkciju pārbaudes 2007.-2013.gada plānošanas perioda ietvaros, lai gūtu pārliecību par atsevišķiem aspektiem, ņemot vērā auditoru ieteikumus, kā arī, lai pārliecinātos par korektu plānošanas perioda noslēgumu. Pārbaudes plānots turpināt arī 2016.gada otrajā pusgadā, veicot pārbaudes finanšu instrumentu aktivitāšu ietvaros, un gūstot pārliecību, ka, noslēdzot 2007.-2013.gadu plānošanas periodu, finanšu instrumentos pieejamais finansējums ir izmantots atbilstoši mērķim un ir ievērotas prasības vadības izmaksu piemērošanā.

Ņemot vērā gan auditos (RI, EK), gan pārbaudēs konstatētos trūkumus, gan AI/SI jautājumus vai neskaidrības par atsevišķu procesu nodrošināšanu vai konkrētu gadījumu risinājumiem, VI pēc pieprasījuma sniedz metodisko un skaidrojošo informāciju ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm, pēc nepieciešamības tiek precizēti un papildināti jau izstrādātie metodiskie materiāli ar mērķi nodrošināt vienotu praksi starp iestādēm un mazināt neatbilstoši veikto izdevumu rašanās risku.

Ievērojot pārskata periodā pabeigto pārbaudu rezultātus, VI ir guvusi pārliecību, ka kopumā AI un SI 2007.-2013.gada plānošanas periodā, saskaņā ar Regulas Nr.1083/2006³⁰ 59.panta otro punktu un 60.pantu deleģētās funkcijas pilda atbilstošā kvalitātē, vadības un kontroles sistēma kopumā darbojas atbilstoši – atsevišķos gadījumos konstatēti trūkumi, kuriem nav būtiskas ietekmes uz deleģēto funkciju izpildes kopējo kvalitāti. Par konstatēto trūkumu novēršanu ir sagatavoti un ar iestādēm saskaņoti rīcības plāni, kas tiek pildīti kopumā ievērojot saskaņotos termiņus. Veikto pārbaudu ietvaros nav konstatēti būtiski trūkumi ar sistēmiskām pazīmēm, kas varētu ietekmēt atbilstošu vadības un kontroles sistēmas darbību.

Tāpat, lai praktiski atbalstītu iestādes, kurām 2007.-2013.gadu plānošanas perioda noslēguma posmā ir nepieciešams pieņemt lēmumus "šaubīgos" vai citos problēmgadījumos, kā arī

³⁰ 2006.gada 11.jūlija PADOMES REGULA (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

stiprinātu to kapacitāti, VI operatīvi sniedz nepieciešamās konsultācijas un norādījumus atbilstoši rīcībai.

2. Pārskata periodā turpinājās darbs pie ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas jautājumiem:

1) Saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.—2020.gada plānošanas perioda vadības likuma 19.panta trešo daļu EK 2015.gada 5.augustā informēta par VI un Sertifikācijas iestādes atbilstību Regulas Nr. 1303/2013³¹ XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem šīs regulas 124.pantā noteiktajā kārtībā.

2) VI 2016.gada 11.maijā saņēma EK apstiprinājumu vadības un kontroles sistēmas akreditācijai.

3) 2016.gada 3.maijā tika aktualizēts 2015.gada 6.augustā apstiprinātais “Pasākumu plāns krāpšanas korupcijas risku mazināšanai Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Reģionālā attīstības fonda un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā”³², kur analizēti krāpšanai un korupcijai visvairāk pakļautajos ES fondu ieviešanas posmos³³ apzinātie riski un paredzēti atsevišķi risku pārvaldības pasākumi saistībā ar konkrēto ES fondu vadības funkciju izpildi.

4) VI pārskata periodā, ievērojot ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.—2020.gada plānošanas perioda vadības likuma 10.panta otrās daļas 17.punktu un trešās daļas 1.punktu, un ņemot vērā MK noteikumu Nr.611³⁴ 8.9.apakšpunktu un 19.punktu, kā arī ievērojot deleģēšanas līgumos ar pašvaldībām par integrētu teritoriālo investīciju projektu iesniegumu atlases nodrošināšanu noteikto, VI ir pabeigusi pašvaldību iekšējo procedūru aprakstu pārbaudi astoņām no kopumā deviņām pašvaldībām. Vienai no pašvaldībām procedūras, kas nosaka deleģēto funkciju izpildi, ir izstrādes stadijā.

VI regulāri veic SI darbību izpildes pārbaudes ar mērķi gūt pārliecību par atbilstošu deleģēto funkciju izpildi. Pārbaūžu ietvaros nav konstatēti trūkumi SI deleģēto funkciju izpildē.

Saskaņā ar 2015.gada 25.augusta MK nolemto (prot. Nr. 23), VI līdz 2016.gada 30.jūnijam izvērtēja ES fondu administrēšanā iesaistīto iestāžu veiktās izmaksas TP projektu ietvaros (saskaņā ar pirmo iesniegto maksājumu pieprasījumu). VI ir secinājusi, ka izmaiņas TP MK noteikumos šobrīd nav iespējamās, jo pieejamā informācija par veiktajiem izdevumiem ir tikai par 2016.gada 1. ceturksni, kas ir nepietiekoši, lai veiktu reprezentatīvu analīzi par līdzekļu izmantošanu. Līdz ar to VI veiks TP atkārtotu analīzi pēc visu 2016. gada maksājumu

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra Regula (ES) Nr.1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais ietvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr.1083/2006

³² Pasākumu plāns korupcijas un riska mazināšanai Es fondos ir pieejams ES fondu tīmekļa vietnē - <http://www.esfondi.lv/risku-parvaldiba>

³³ Projektu iesniedzēju (pretendentu) atlase, projektu ieviešana un uzraudzība (īpaša uzmanība pievērsta iepirkumiem), maksājumu veikšana un izdevumu deklarēšana.

³⁴ Ministru kabineta 2014.gada 7.oktobra noteikumi Nr.611 “Prasības Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas izveidošanai” FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

pieprasījumu izskatīšanas un apstiprināšanas, lai nodrošinātu finansējuma pārdali iestādēm, kurām tas nepieciešams funkciju nodrošināšanai.

Pārskata periodā stiprināta normatīvā bāze ES fondu ieviešanā:

Grozījumi MK 2015.gada 10.februāra noteikumos Nr.77 „Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2014.–2020.gada plānošanas periodā”.

Ņemot vērā EK norādījumus par Regulā Nr.1304/2013³⁵ noteikto kopējo tūlītējo rezultātu rādītāju uzkrāšanu, apkopošanu un ziņošanu, tiek precizēts 2.pielikums “Maksājuma pieprasījums” (turpmāk – MP veidlapa), paplašinot iegūstamās informācijas apjomu attiecībā uz ESF mērķa grupu, ko uzkrāj un iesniedz finansējuma saņēmējs, kā arī veicot citus precizējumus minētajā pielikumā. Papildus MK noteikumu projektā noteikts izņēmums, ka MP veidlapa neattiecas uz finanšu instrumentiem, kā arī ietverts nosacījums, ja starpposma maksājuma pieprasījumā iekļauto izdevumus pamatojošo dokumentu pārbaude tiek veikta izlases veidā, tad sadarbības iestāde MP veidlapu pārbauda un veic maksājumu 20 darbdieniu laikā pēc visu pieprasīto izdevumus pamatojošo dokumentu saņemšanas. Ievērojot minēto ir izstrādāts un 2016.gada 7.jūlijā apstiprināts MK noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 10. februāra noteikumos Nr. 77 “Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2014.-2020. gada plānošanas periodā””, kas stājās spēkā 2016.gada 14.jūnijā.

Pārskata periodā veikti grozījumi arī citos normatīvajos aktos³⁶, veicot tehniskus precizējumus.

Veikti pasākumi jaunā plānošanas perioda metodoloģiskā atbalsta sniegšanai.

Pārskata periodā aktualizētas šādas vadlīnijas un metodikas:

- 1) Vadlīnijas MK noteikumu par SAM īstenošanu izstrādei (2016.gada 8.aprīlis)
- 2) Vadlīnijas par ES fondu projekta pārbaudēm 2014.-2020.gada plānošanas periodā (2016.gada 30.jūnijs);
- 3) ERAF; ESF un KF projektu iesniegumu atlases metodika 2014.-2020.gadam (2016.gada 17.marts);
- 4) Metodika par netiešo izmaksu vienotās likmes piemērošanu projekta izmaksu atzīšanā 2014.-2020.g.plānošanas periodā (2016.gada 11.maijs);
- 5) Metodika par vienības izmaksas standarta likmes piemērošanu 2014.-2020.g. plānošanas periodā (2016.gada 11.maijs).

Vadlīnijas un metodikas pieejamas ES fondu tīmekļa vietnē³⁷.

Turpinās darbs pie KP VIS pilnveidošanas. Pārskata periodā ir izveidota maksājumu pieteikumu sadaļa un ESF, ERAF un KF katram ir izveidoti pa diviem maksājumu

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra Regula (ES) Nr.1304/2013 par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1081/2006

³⁶ Ministru kabineta 2014.gada 16.decembra noteikumi Nr.784 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā”

³⁷ <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1196>

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

pieteikumiem, kuri iesniegti EK. Sadaļai priekš finanšu instrumentiem, norisinās prasību saskaņošana starp iesaistītajām pusēm. 2016.gada 17.marta sēdē KP VIS attīstības padome pieņēma lēmumu apstiprināt datu analīzes rīka nepieciešamību KP VIS. Kā labākais risinājums tika uzskatīts MicroStrategy. Šobrīd notiek darbs pie rīka izstrādāšanas un pielāgošanas ES fondu vadības un kontroles sistēmas vajadzībām. 2016.gada jūnijā notika pirmā rīka testēšana, ko nodrošināja VI, un rezultāti tika nodoti izstrādātājiem.

Kopumā secināms, ka ES fondu 2014.-2020.gadu plānošanas perioda projektu administrēšanas sistēma ir gan izveidota, gan arī jau darbojas pietiekami efektīvi un bez ievērojamiem trūkumiem. VI sadarbībā ar iesaistītām pusēm arvien izskatīs iespējas un nepieciešamību veikt uzlabojumus, pilnveidojumus kādos procesos vai normās, lai maksimāli mazinātu administratīvo slogu visos līmeņos, vienlaikus veicinot fokusu uz labāko rezultātu un lielāko ieguvumu Latvijas tautsaimniecībai un iedzīvotājiem.

8. Nākamā pārskata perioda aktualitātes

Atbilstoši 2016.gada 17.februārī apstiprinātajam Ikgadējam izvērtēšanas plānam 2016.gadam tiks turpināts darbs pie ES fondu ieguldījumu izvērtējumu veikšanas. Nākamā pārskata perioda laikā tiks pabeigts Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēto bezdarbnieku profilēšanas metodes ietekmes uz bezdarbnieku darbā iekārtošanos izvērtējums, nosakot 2007. – 2013.gada plānošanas periodā ESF projekta ietvaros izveidotās metodes efektivitāti un identificējot nepieciešamos uzlabojumus. Sadarbībā ar VARAM un Latvijas Pašvaldību savienību tiks turpināts darbs pie izvērtējuma par ES fondu ieguldījumu ietekmi uz teritoriālo un reģionālo attīstību Latvijā. Tiks turpināts 2016.gada 1.pusē iesāktais darbs pie ex-post izvērtējuma par 2007. – 2013.gada plānošanas perioda ES fondu ieguldījumu efektivitāti zinātnē, pētniecībā un inovācijas procesa atbalstam 21 zinātniskajā institūcijā, kas identificētas kā visefektīvākās un ilgtspējīgākās. Nākamā pārskata perioda laikā plānots uzsākt iepirkuma procedūru ex-post izvērtējumam par ES fondu ieguldījumiem satiksmes jomā un ex-post izvērtējumam par ES fondu ieguldījumiem uzņēmējdarbības atbalstam, galveno fokusu liekot uz finanšu instrumentu efektivitātes un ietekmes novērtēšanu.

VI vadībā tiks nodrošināts sekmīgs 2007-2013.gada plānošanas perioda programmu slēgšanas process un ar to saistīto jautājumu operatīva risināšana, kā arī nepabeigto projektu uzraudzība.

Tiks turpināts darbs pie ES fondu 2014.-2020.gadu plānošanas perioda SAM/pasākumu īstenošanas nosacījumu izstrādes, nodrošinot jau sekmīgi ieviesto partnerību Uzraudzības komitejas un apakškomiteju ietvaros, lai pēc iespējas paātrinātu SAM/pasākumu uzsākšanu un kvalitatīvu investīciju plūsmu. Kā arī turpināsies neatlaidīgs darbs pie projektu atlašu uzsākšanas un projektu līgumu slēgšanas.

Valdība un sabiedrība tiks informēta par ES fondu investīciju progresu iesniedzot operatīvu ikmēneša pārskatu MK, kā arī ik ceturksni sniegts pārskats Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai par ES fondu aktualitātēm.

Turpināsies darbs pie KP VIS pilnveidošanas un papildus funkcionalitātes izstrādes, lai sekmētu minētās sistēmas e-vides iekšēju un ārēju lietošanu, ērtāku pieejamību un efektīvas datu analīzes iespējas.

FMzino_240816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam

Tāpat aktuāla būs risku vadība un operatīva problēmu risināšana, īpaši saistībā ar lielo Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācijas projektu, ieguldījumiem veselības infrastruktūrā un Inčukalna gudrona dīķu sanācijas projekta pabeigšanā.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

24.08.2016 11:56

12 249

Ieva Ziepniece

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta

Uzņēmējdarbības un inovāciju uzraudzības nodaļas vadītājas vietniece

Tālr. 67095614, fakss 67095697

Ieva.Ziepniece@fm.gov.lv